

رېبەری دۆسیه‌ی کارگێری زانا و ناودارانى كورد له كتيبخانه‌ی مه‌شېخه‌تی تورکيا

The guidebook of administrative dossier of Kurdish scholars in Mashikhat archive in Turkey

*هه‌مین عومه‌ر نه‌حمه‌د / Hemin Omar AHMAD

Makale Türü/Article Types: Bibliyografya Makalesi /Bibliography Article

Makale Geliş Tarihi/Received: 15.10.2021

Kabul Tarihi/Accepted/: 28.11.2021

Atf/Citation: Ahmad. H. O. (2021).

”رېبەری دۆسیه‌ی کارگێری زانا و ناودارانى كورد له كتيبخانه‌ی مه‌شېخه‌تی تورکيا”

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi 13, 37-80.

Orcid: 0000-0003-1985-9512

پوخته

به‌دریژایى ئەو چه‌ند سه‌ده‌یه‌ی ده‌سه‌لاتی عوسمانیه‌کان به‌سه‌ر به‌شى زۆری خاکی کورداندا، چ له سه‌رده‌می میرابه‌تی کورده‌کان و چ دواى نه‌مانیان، زانا و ناودارانى كورد پۆلی گه‌وره‌یان له داموده‌زگاكان و سیسته‌می کارگێری ئەو ده‌وله‌ته‌دا گێراوه، ته‌نانه‌ت به‌شێك له قازی و موفتییه‌كان له ده‌روه‌ی سنووری خاکی كوردستانیش فه‌رمانبه‌ر بوونه و هه‌ندیکیان له‌سه‌ر ناستی ده‌وله‌تی عوسمانیدا گه‌یشتونه‌ته‌ په‌ی به‌رز و له ته‌واوی جیهانی ئیسلامیشدا ناسراو بوونه. كتيبخانه‌ی مه‌شېخه‌ت له شاری ئەسته‌نبول كه ده‌یان هه‌زار دۆسیه‌ی قازی و موفتییه‌كانی دووسه‌د ساڵه‌ی كۆتایی فه‌رمانه‌ه‌وایی عوسمانیه‌كانی تیدا پارێزراوه، له‌و نیوانه‌دا دۆسیه‌ی نزیکه‌ی پینچ سه‌د كوردی تێدا، كه ئەم وتاره له شیوه‌ی بیبلیۆگرافیا به‌ پێی زێد و شوینی له‌دايكبوونیان، شوینی كارکردن، ساڵی له‌دايكبوون، ژماره‌ی لاپه‌ره‌ی دۆسیه‌كان و ژماره‌ی ناسینه‌وه‌ی دۆسیه‌كه‌ی ریزمان كرده‌ون. ئەم رېبەره (رېبەری دۆسیه‌ی کارگێری زانایانی كورد له ئه‌رشیفی مه‌شېخه‌تی تورکيا) یارمه‌تیده‌ره‌ بۆ بۆ دۆزینه‌وه‌ی ئه‌رشیفی هه‌موو ئەو زانا فه‌رمانبه‌ره‌ كوردانه‌ی كه له‌نیوان ساڵانی ۱۸۰۰-۱۹۳۰ ژیاون.

وشه‌ی كلیلی: زانایانی كورد، موفتی، فه‌رمانبه‌رانی به‌رزى ده‌وله‌تی عوسمانی، ئه‌رشیفی

مه‌شېخه‌ت

* Dr. Bingöl Üniversitesi, FEF Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü.
heminahmad40@gmail.com

The guidebook of administrative dossier of Kurdish scholars in Mashikhat archive in Turkey

Abstract

Throughout the decades of Ottoman authority on the large swaths of Kurdistan, Kurdish scholars and notables, either during the reign of Kurdish Emirates or after their disappearance, played their major role in the institutions and administrative systems of that state. Some of the cadis and muftis were employees even outside the Kurdistan borders, some others even reached to higher states, and got known worldwide. Mashikhat library in Istanbul keeps tens of thousand of cadis and muftis dossiers of two hundred years ago of Ottoman Empire, among them, about five hundred accounts of Kurdish figures are kept. In this article, they are listed, in the format of bibliography based on their place of birth, place of work, date of birth, page number of dossiers, and recognizing document pages

This guide (the guidebook of administrative dossier of Kurdish scholars in Mashikhat archive in Turkey) serves to find the archive of all Kurdish scholar personnels who lived from 1800-1930.

Keywords: Higher position Personnel in Ottoman Empire, Kurdish Scholars, Mashikhat Archive, Mufti.

دەستپێک

بەدرژێایی ئەو چەند سەدەییە دەسەلاتی عوسمانییەکان بەسەر بەشی زۆری خاکی کوردستاندا، چ لە سەردەمی میرابەتیی کوردەکان و چ دواى نەمانیان، زانا و ناودارانى کورد رۆلی گەورەیان لە دامودەزگاگان و سیستەمی کارگێڕیی ئەو دەوڵەتەدا گێڕاوه، تەنانەت بەشێک لە قازیی و موفتییهکان لە دەرەوی سنووری خاکی کوردستانیش فەرمانبەر بوونە و هەندیکیان لەسەر ئاستی دەوڵەتی عوسمانیدا گەیشتونەتە پلەى بەرز و لە تەواوی جیهانی ئیسلامیشدا ناسراو بوونە.

لە نێو فەرمانگەى ئەرشیفی دەوڵەتی عوسمانیدا کە ئیستا ناوەندی سەردەبێی لە شارى ئەستەنبولە و زیاتر لە سەد ملیۆن بەلگەنامەى کارگێڕیی سەردەمی عوسمانی تیدا پارێزراوه، سەبارەت بە زانا و ناودارانى کورد هەزاران بەلگەنامە هەن، بەلام ئەو بەلگەنامانە زۆر بەکەمیی بۆ کەسایەتی و زانایەکان جیاکراونەتەوه و بەگشتیی سەبارەت بە کورد و کوردستان زانیاری کارگێڕیی، سیاسى، کۆمەڵایەتی و ئایینی لەخۆدەگریت. دۆزینەوه و پۆلینکردنی هەموو ئەو بەلگەنامانەى دەرەوی کورد و کوردستانى کارى چەند کەسیک و سالیک و دووان نییه و ئومید هەیه رۆژیک بیت لەسەر دەستی دلسۆزانی کورد وینەى لەبەرگراوى بەشی زۆری ئەو ئەرشیفە بهینریتەوه و بیته کەرەستەى توێژینەوهى توێژەرانیان.

بەندە چەند سالیک دەبێ بەدواى ئەوه بووم کە لە رێی ئەرشیفخانەى عوسمانییەوه بەشێک لە ژيانى شاعیر و زانایانى کورد بدۆزەوه، لەو چەند جارەى کە ریم کەوتۆتە ئەستەنبول زۆربەى جار سەردانى کتێبخانەى مەشیکهتەم کردوو کە تەنیا دۆسیهى قازیی و موفتییهکانى سەردەمی عوسمانی تیدا پارێزراوه و هەر جارە و بەدواى دۆسیهى کارگێڕیی زانایەک گەراوم. دواجار لەنێو ئەو دەفتەرەى کە لەوی دانراوه و ئەوانەى سەردانى ئەو کتێبخانەیه دەکەن بەهۆى ئەو دەفتەر و توومارەوه لەو کەسایەتییانە دەگەرین کە دەیانەوی توێژینەوهى لەسەر بکەن، بریارم دا تەنیا لەسەر چەند زانایەکی دیاریکراوی کورد کارنەکەم،

به لكو وهك ته واوكه رېيى پرؤڤهى ميژووى زانايانى كورد له نيو به لگه نامه كانى عوسمانيدا، ئەمەشى رەگەل بەخم و هېواش هېواش كاربان تيدا بكم. پلانه كشم وا دانا له رېيى زىدى له داىكبوونيانه وه دەست پى بكم و هممو ئەو زانايانهى كه له خاكى كوردستان له داىك بوون (ئەگەر تاك و تەرا له شوئانهى نەتەوى تريشى لېن) ئەوانيشيان بەخمە نيو و وهك ئاسانكارىيه كيش بۇ تويزهران له شيوهى نيمچه پېرست و ناسنامه يه كدا نامادەيان بكم تا تويزهران بتوانن به ئاسانترين شيوه له و كتيبخانه يه دا دەستان به دۆسيەى دلخوازى خويان بگات.

يىگومان هەندىك گرفت هاتنه پيش ئەم كارە، ئەگەر چى ئەم رېبەرى بەردەستان ناسنامهى دۆسيەى نزيكەى ۰۸۴ زانای كورده، بەلام وپراى ئەوى دەشى ژماره يه كى كه ميان له نەتەوى كورد نەبن، لەبەر هەلگەوتەى جوگرافىيى بەشيك له ناوهندى شارەكانى وهك كەركوك، ئورفا، ماردىن و سېرت...هتد، بەلام له هەر قەزايەك كه زانيومانە كوردى تيدا نەبووه نەمانخستوتە نيو ئەو رېبەرە، بۇ وئنه قەزای خاس كۆى سەر بە شارى (موش)، و تەواوى دانىشتووانەكانى عەرب بوون، ئيمه هېچ زانايەكى خەلكى ئەم قەزايەمان لای خۆمان تۆمارنە كرووه، له گەل ئەوهدا ناوهندى شارىكى وهك مووسل دۆسيەى نزيكەى چل زانای هەبووه، بەلام چەند دانە يىكمان وهك نمونە داناوه و دلنياسين بەشى زۆرى زاناکانى كورد بوونه، ئەمە بۇ بەغدا و ئەستەنبوليش راست دەيت.

گرفتىكى ديكە ئەويه له نيو هەندى له دۆسيە كاندا ئامازە به نەتەوه يان كوردبازين نەكراوه، وپراى ئەمەش بەشيك له زانايانى كورد كه كۆچيان بۇ شارە گەورەكانى وهك بەغدا و ئەستەنبول كرووه، كور و نەوه كانبان لهو شارانە له داىك بوون و بوونەتە زانا و پلەى كارگېرىيى ئايىنيان له دولەتى عوسمانيدا هەبووه، كاتى كورتهى ژياننامەى خويان لهو دۆسيە كاندا نووسيووتەوه، ئامازەيان به زىدى باب و باپيرانيان نەكرووه و تەنيا شوئنى له داىكبوونى خويان نووسيووه، يىگومان له مەشدا زۆر زانای كورد هەن ون بوونه و نازانين ئاخۆ له نيو ئەو هەزاران دۆسيەى زاناياندا چەنديان كورد بوونه و له ولائى غەربيدا گيرساونەتەوه! هەندى لهو شوئانهى كه ئەو زانايانە تيدا قازى و موفتتى بوونه، ئەو كات ناحيه بوونه و ئىستا گوندىن، يان ناويان گوراه و ئىستا بەئاسانىي نادۆزىنەوه. بۆيه دەشى هەندى شوئنى تری كوردستان هەبى ئيمه لهم رېبەرەدا ئاگادارى نەبووبين و له داهاتودا بدۆزىنەوه و بيانخەينه نيو ئەم رېبەرەوه.

ئەو شوئانهى كەوتوونەتە سوورباى ئىستا، يىگومان بەشيكى خاكى كوردستانە و كورد لىي نيشتەجى بوونه، بەلام نەبوونى زانياريمان سەبارت بەو شوئانه له سەردەمى عوسمانيدا واى كرووه لهم رېبەرەدا زانيارى ئەوتۆ لەبارەى زانا كوردهكانى كوردستانى سوريا و تەنانهت ئەو زانايانەشى كه له شام و حەلبە بوون بەدەست نەخەين.

۱-ئاوه روكى دۆسيەكان

دۆسيەكان له سالى له داىكبوونى زاناکانەوه دەست پېدەكەن، كه كۆنترينيان بۇ سالى ۰۵۸۱ و نويترينيان بۇ سالى ۲۳۹۱ى ميلادى دەگەرېتەوه. خوا بزاني چەند دەيه و سەدە پيش ئەو ميژوو هەزاران زانای ناوونبووى تری كورد هەبوون و تا ئىستاش كەس پييان نازانج و ميژوو تۆمارى نەكروون. بە پىي سيستەمى دۆسيەكان بەشى هەرە زۇريان فۆرميكيان تىدايه، ناو و نازناو، ميژوو و شوئنى له داىكبوون،

۱ چەند سالىكە خەرىكى ئەم پرؤڤيەم و ئىستا بەرگى يەكەمى نامادەى چابە.

سەربوردەى خويىندىن، خزمەتى فەرمانبەرىيى و بەرھەمى زانستىيى لە لاپەرەيەكدا جىي كىردۈتەو و پىيويست بوو و فەرمانبەرەكە شوئىنە والاكانى بە زانباريەكانى خۇي پىر كىردبايەو و لە شوئىنكىش پىيويستى بە بەلگە ھەبوويى وەك بەلگەى ئىيجازەى زانستىيى، يان فەرمانى چاپكىردنى كىتئې و فەرمانى دامەزىندان و مووچە، دەخىتتە ناوى. لەگەل ئەوھشدا چى نووسراوى گواستىنەو، راژە، زىادكىردنى مووچە و ھەموو كىشەكانى تايبەت بە فەرمانبەرى دەولەت دەخرايە ئىو ئەو ئىزبارە و تۆمارەى فەرمانبەران. بۆيە گىرنگىيى ئەو دۆسيانە تەنيا ھاوكار نىيە بۆ ساغكىردنەو بە شىك لە ژيانى ئەو زانبايە، بەلكو زۆر جار زانبايى ناوچەكە بە ناو و ئىمزاى خۇيان پىشتىگىرىيى زاناكەيان كىردو و ئەو پىشتىگىرىنامەيەش خراوتە ئىو دۆسيەكە، كە لە رىيى ئەو دۆسيەو زانباريى لەبارەى زۆر لەو زانا كوردانەى كە فەرمانبەرى دەولەت نەبوون ئاشكرا دەيىت، وپراى زانباريى لەبارەى دەزگا زانستى و ئايىنى و دادوهرىيەكانى كوردستان، بە ھەموويان بەشىكى باشى مېژووى كورد و كوردستان رووناك دەكەنەو.

۲-ناساندنى رېئەرەكە

لەم پىرست و رېبەردا بۆ ھەر زانبايەك ھەوت زانباريمان نىشانداو، كە برىتتىن لە: ژمارە: تىيىدا ژمارەى دۆسيەكەمان وەك لە ژمارەى دۆسيەى كىتئىخانەى مەشىخەت ھاتوو بە ھەمان شوئە گواستوو مانەتەو.

ناو: ناوى خودى زانبايەكە، ھەندىكىيان ناوى لىكداون وەك مەمەدئەسەد، مەمەدەلى....ھتد ناوى باوك: تەنيا ئامازەدانە بە ناوى باوك، ھەندى جار زانبايەكە ئامازەى بە ناوى باپىرى خۇيشى كىردو، ئەگەر نا بەگىتى لە ناوى خۇيان و باوكيان و ھەندى جار نازاويان زىاتر ھىچى دىكەيان نەنووسىو.

شويىنى لەدايكبوون: بەشى زۆرى زانبايەكان بۆ لەدايكبوون ناوى ناوھندى شارەكەى خۇيان نووسىو و ھەندىكىشان لەگەلدا ناوى گوندەكەيان نووسىو.

مەئموورىيەت: شوئىنى كاركىردن، ھەندى لە زانبايان لە زۆر شوئىندا فەرمانبەر بوونە، بەلام ئەو شوئىنە لىرەدا نووسراو كە پىيى ناسراو بوو و يان بەلگەنامەى ئىو دۆسيەكان زىاتر پەيوەندىيى بە فەرمانبەرىيى ئەو شارەو ھەبوو بۆيە ئەويان دانراو.

سالى لەدايكبوون: لە سەردەمىكى دەسەلاتى عوسمانىدا سالى رۆمى بۆ كاروبارى دارايى و سالى كۆچىش بۆ كاروبارى رەسمى دانراو، ھەندى لە زانبايان سالى لەدايكبوونى خۇيان بە رۆمى و ھەندىكى تر بە كۆچى نووسىويانە، بۆيە ئىمە نىشانەى (ر) لەپال سالەكە بۆ مېژووى رۆمى و نىشانەى (ك) لەپال سالەكە بۆ مېژووى كۆچىمان دانراو، ئەگەر نىشانەكانى (ر) و (ك) ايش نەبوويى، واتە ديارنەبوو سالى لەدايكبوونەكەى بە حىسابى رۆمىيەيان كۆچى، ھەررەھا ئەگەر سالەكەشى ديار نەبوويى بە والايى بەجىمان ھىشتوو.

ژ.لاپەرە: واتە ژمارەى لاپەرەى دۆسيەكانە، كە لە چەند لاپەرەيەكى كەمەو بۆ دەيان لاپەرە لەخۇدەگىرت و لەو شوئىنەى كە ھىچ ژمارەيكە دانەنراو، واتە دۆسيەكە لە كىتئىخانە نىشانى توپتەران نادى و يان لە شوئىنى دىكە باس كراو و لىرەدا ناوھەكەى دووبارە كراوتەو.

ئىمە ھەولمان داوھ دەيان پەراوئىز بۇ چەند مژارنىك بنوسىين و بەشىكىشان سەرچاوەمان بۇ بەكارھىتاون، لەوانە:

- ۱- كورتەى ژيانى چەند دانەبەكى كەم لەو زانا ناسراوانەى كوردمان لە پەراوئىز نووسىوھ.
- ۲- ناوى ئەو قەزا و ناحيە و شوئنانەى كە لاي خوئنەرى كورد كەم ناسراون، بەتايبەت ئەو شوئنانەى كەوتوونەتە باكوورى كوردستان، بەشى زۆرىمان ناساندووه و بەگوئەرى لايەنى كارگېرىيى ئىستاي و لاى تورگيا ژمارەى ئەو گوند و ناحيانەمان لە ناساندنەكەدا دەستنىشان كردووه.
- ۳- ھەندى لەو زاراوانەى وەك نائىب، ئۆدەجى، موسەووويد، موقەبىد....ھتد كە پلەى وەزىفى زاناكانمان بووه، لە پەراوئىز بەگوئەرى توانا روونمان كردوونەتەوھ.
- ۴- لە ئەگەرى ھەلەبەك لە دەفتەرى تۆمارى كتيبخانەى مەشېخەت چ بۇ ناوى شوئىن، يان ناوى كەسايەتتى، ھەولمان داوھ لە پەراوئىز راستى بكەينەوھ.
- لە گەل ھەموو ئەمانەشدا وەك پۆلىنكردن، ئىمە بەگوئەرى زىدى لەدايكبوونى زاناكە رېزمان كردوون و رەچاوى شارى گەورە و بچوكمان نەكردووه، ناوى زىدەكە چۆن ھاتبەى كردوومانەتە سەرناو و لە بن ئەو سەرناوھدا چەند زانا ھەبوون دامناناون.
- ئەمانە كورتەى ناسنامەى دۆسيەى نزيك پىنج سەد زاناى كوردستان، كە خۇى لە چەند ھەزار لاپەرى بەلگەنامە دەبىنئتەوھ و دلئايىن ئەمە دەستپىكىك دەبىت بۇ دۆزىنەوې دۆسيەى زياترى زانايمان كە بە زمانى توركى نووسراون و لە ماوې دادى پشتيوان بە خودا ژيانى ھەموو ئەمانە لە دوو توپى چەند بەرگىكدا بە زمانى شىرىنى كوردى دەخەينە بەر دەستى خوئنەر و توپزەرى كورد.

رېبەرى زانايانى كورد

ھەولنر

ژمارە	ناو	ناوى باوك	شوئنى لەدايكبوون	مەئموورىيەت	سال	ژ.لاپەرە
۰۲_۰۳۰۵	محەمەد ئەسەد ئەفەندى ^۲	شىخ محەمەد سەعید ئەفەندى	ھەولنر	سەرۆكى ئەنجومەنى مەشاىخ	۱۹۵۲-۱۳۹۱ز	۳

۲ مەبەست ئەسەد ئەفەندى ئەربىلى يە، كە ناوى محەمەد ئەسەد كورپى محەمەد سەعید ئەفەندى و ئەوې خەلىفە ھىدايەتوللاى ئەربىلى يە، لە سالى ۱۷۴۸ى زاينى لە ھەولنر لەدايك بووه. خوئندن لە مەدرەسەكانى ھەولنر دەخوئىن، پاشان لە تەمەنى ۳۲ سالىدا و لە سالى ۹۷۸۱ داى پىنج سال خوئندن و ئىرشاد دەبىتە خەلىفە. ھەر لە ھەمان سالدا دەچىتە حج. داوى ئەوې كە دەزانى شىخەكەى (شىخ تەھا ھەرىرى) وەفاتى كردووه، ھەر لە رىنگەدا برىار دەدات پىچتە ئەستەنبول. لەوئ وەك ميان لە تەكەبەى بەشیر ناغا دەمىنئتەوھ. داوى لى دەكرئ كە لەو تەكەبەدا دەست بە ئىرشاد بكات. دواتر ھەر لەو تەكەبەدا لە سالى ۳۸۸۱ دادەمەزرى. حەمىد پاشاى زاواى سولتان عەبدولحەمىد بانگەپشتى كۆشكى سولتانى دەكات و زۆر قسە و گەفت و لەفتى بە دل دەبى و بەو ھۆبەو وەك ئەندامى ئەنجومەنى مەشاىخان دادەمەزرى. دواتر تەكەبەكەى لە ئەستەنبول بۇ دەكەنەوھ و لەوئ ئىجازەى تەرىقەتى قادرى دەدات و ھەموو رۆژانى دووشەم و پىنجشەم زىكرى قادرى دەكرد، ھەر لەو تەكەبەدا يەكەم كتيبى بە ناوى (كنز العرفان فى آحادىث نبى الرحمن) بلارودەكاتەوھ. داوى چاپكردنى ئەم

۸۷	ك ۲۷۲۱-	نائبىي ۳ كەركوك	هەولێر	سېبغە تۆللا ئە فەندى	سېبغە تۆللا ئە فەندى	۰۷۸۸_۰۲
۹۴	ك ۱۸۲۱-	ئەندامى ئەنجومەنى مەعارىف، مەئموورى شەرىعى	هەولێر	حەيدەرزادە عاصم ئە فەندى	ئىبراھىم ئە فەندى ^۴	۱۱۰۷_۰۱

کتىبە شىخ لەلایەن زاناکانى ئەوسای عوسمانى ڕووبەرپووی ڕەخنەيەکی زۆر دەیتەوه. سالی ۰۰۹۱ و بە هۆی ناديارو، سولتان عەبدولحەمید شىخ محەمەد ئەسەد بە ڕیاریک بۆ هەولێر دووردهخاتەوه. هەندیک پێشان وابوو دوورخستەوهکە لەبەر بەرژۆهەندى بوو، کە ئەوسا حاکمىکى تازە بۆ هەولێر دامەزرابوو و شىخان لە گەڵ حاکمەکە بۆ هەولێر نارد تا هاوکارى بکات. لەم ماوهیدا شىخ کتیبى دووهمى نووسى بە ناوی (المکتوبات) دواى چەند سالیک مانەوى لە هەولێر و دواى لادراى سولتان عەبدولحەمید لە خەلیفایەتى و ئیعلانی مەشرووتییهت لە سالی ۴۱۹۱ دا شىخ دەگەرێتەوه نەستەنیول و ددکرتتە سەرۆکی مەجلیسى مەشایخ. هەر لەو ماوهیدا چەند نووسینىکى لەبارەى تەسەووف نووسین، لەبەر پەلە و پایە و زیرەکییەکەى، سولتان ڕەشاد وەک سەرۆکی وەفدى کاروانى حاجییانى دەستنیشان دەکات. سالی ۵۱۹۱ دەستی لە کارى سەرۆکی مەجلیسى مەشایخ کشاندهوه. دواى هاتنە سەر کارى مستەفا کەمال ئەتاتورک و حکومەتى کۆمارى، شىخ لە مالهەکەى خۆى نەچوو بە درهوه و خۆى لە چاوى خەڵک بە دوور گرت. ئەگەر چى خانووهکەيشى لەزێر چاودێرى پۆلسیدا بوو. لە ڕۆژى ۳۲ى کانوونى یەكەمى سالی ۰۳۹۱ بە هۆی ڕووداوهکەوه دەستگیران کرد و حوکمى ئیعدامیان بەسەردا سەپاند، بەلام لەبەر پیرییەکەى حوکمەکیان بۆ زیندانى هەتاهەتایى گۆرى. بەلام شىخ عەلى ئەفەندى کوربان ئیعدام کرد. لە زیندان شىخ محەمەد ئەسەد نەخۆش کەوت و دواى گواستەوهیان بۆ نەخۆشخانه لە شەوی ۴۱/۳۱ى مانگی نادار و لە نیوهى شەودا کۆچى دواى کرد. پۆلس تەرمەکەيشیان نەدايهوه کەس و کارەکەى و لە گۆرستانىکى نادياردا نێژاوه. بۆ زیاتر زانیارییى ڕوانە (TDV İslam Ansiklopedisi, cilt: 11, sayfa: 348).

۳ نایب واتە قازى، ئەوانەى کە دەولەت وەک قازى دیندارنە قەزا و ناحیه و شوێنە بچوکهکان. بۆیە لەم وتاردا لە هەر شوێنیک وشەى (نایب) هات بە واتای (قازى) یە.

۴ مەبەست شىخوئىسلام ئىبراھىم حەيدەرییە. بە گۆرەى ئىنسکۆلۆپیدیای ئىسلامى تورکى، ناوبراو لە سالی ۴۶۸۱ لە هەولێر لەدايک بوو، کورى عاصم ئەفەندى حەيدەرییە. لە حوجرە خوێندويهتى و هەروها لای مامۆستای تايهتیش دەرسى خوێندوهوه. لە سالی ۴۸۸۱ لە دادگا دادەمەزرى دواى ئەوى تاقیکردنەوهى پێدەکرى و لە بەرامبەر دەستەى دادگا بە باشتريين پەلە سەرکەوتوو دەبێ. لە ۹۱ى ئابى سالی ۶۸۸۱ دەیتە نایبى زاخۆ تا ۱۲ى ئىسنانى سالی ۰۹۸۱ لەو پۆستەى دەمىنیتەوه. پاشان لە ۹ى شوباتى سالی ۱۹۸۱ دەیتە نایبى شارى جەزیرە و لەوێ لە هەمان کاتدا بۆ سى مانگ بۆتە چىگرى قانىمقامى شارەکەش. پێش تەواوکردنى ماوهکەى، جەزیرە جێدەهێلێت و دەچیتە ماردین. لە ۹۲ى تەموزى سالی ۴۹۸۱ دەیتە سەرۆکی دادگای بەرابى شارى جەدده، دواى سالیک لە ۳۱ى ديسەمبەرى ۵۹۸۱ دەست لە کارەکەى دەکێشیتەوه. دواى یازدە ڕۆژ وەک چىگرى داواکارى گشتى دادگای مەركەزى شارى مووسول دادەمەزرى. لەبەر ئەوى دەرەقى ئەو سکالا هەبوون، بۆیە لە ۹۲ى نادارى سالی ۹۹۸۱ لە پۆستەکەى نامىن. لە ۱۲ى نادارى سالی ۱۰۹۱ دەیتە ئەندامى ئەنجومەنى مەعارىف، هەروها لە ۲۲ى نۆفەمبەرى سالی ۱۰۹۱ دا نیشانەى سېیمى مەجیدى پێدەدرت. وێرای ئەمانە لە ۱۲ى ئابى ۴۰۹۱ دەیتە بەرپۆهەرى مەکتەبى دارولخېلافە. دواى ماوهیک پەلەکەى دەیتە دووم لە ئەنجومەنى مەعارىف. دواى وەرگرتنى چەند پەلە و پایەیکى تر، لە ۰۱ى تەموزى سالی ۰۱۹۱ دا لە دەقتەرى حاقانى بەشى کاروبارى شەرى دادەمەزرى. لە سالی ۶۱۹۱ دا لە مەرسە الواعظین دا دەرسى مێژوى فیهق و گروپە ئىسلامیەکان دلێتەوه. ئىبراھىم ئەفەندى لە ۵ى ئابى سالی ۸۱۹۱ لە دار الحکمة الاسلامیە سەر بە خېلافەت وەک ئەندام دادەمەزرى. دواى ماوهیک لە ۱۱ى نۆفەمبەرى سالی ۸۱۹۱ دا وەک شىخوئىسلام لە حکومەتەکەى تۆفیق پاشادا دادەمەزرى، دواى ئەوى لە ۳ى نادارى سالی ۹۱۹۱ تۆفیق پاشا دەست لەکارەکێشیتەوه، ئىبراھىم ئەفەندىش وازدەهێنێ. دواى ئەوى حکومەتى فرید پاشا دیتە سەر دەستەلات، ئىبراھىم ئەفەندى دەیتەوه شىخوئىسلام و ڕۆلێکی گرنگ دەگێرێ تايهتەى لە گفتوگۆکانى لەگەڵ وەفدى کوردی و بەتايهتتەر کۆمەڵەى تەعالی کوردی. ئەم کارەى ئىبراھىم ئەفەندى تا دەستلەکارکێشانەوى فرید پاشا لە ۰۲ى تەموزى سالی ۹۱۹۱ درێژ دەکێشێ. ناوبراو لە سالی ۳۳۹۱ لە بەغدا کۆچى دواى دەکات و هەر لەوێش دەبێژێ. کۆمەلێک بەرھەمى بە زمانى تورکى چاپ کردوه.

٦٣	٥٦٢١-ك-	نایبى رهواندوز	ههولێر	ئىبراهيم ئه فهندی موده پريس	سهید عهبدولفهتاح ئه فهندی	١١٦٥_٠١
٧٢	٦٧٢١-ك-	موده پرسی ههولێر	ههولێر	ئه حمهه ئاغا	يوسف نه جمى ئه فهندی	١٣١٢_٠٣
٣٣	١٨٢١-ك-	نایبى شارى جزیره	ههولێر	حهیدرهیزاده عاصم ئه فهندی ^٥	ئىبراهيم ئه فهندی	٢٠٣٠_٠١
٨	٨٦٢١-ك- ٧٢٣١ رۆمى	نایبى حهما	ههولێر	شېخ محمهه سه عید ئه فهندی	ئه حمهه ئه مین ئه فهندی	٢١٥٧_٠٢
٧٣	٥٩٢١-ك-	موفتى ههولێر	ههولێر	عهبدولرهحمان ئه فهندی	عهبدوللا ئه فهندی	٢٧٥١_٠١
٢١	٣٥٢١-ك-	نایبى ئوفاجیک	ههولێر	حاجى هیدایهتوللا ئه فهندی	داود فههمى ئه فهندی	٢٧٩٢_٠١
٦١	٢٦٢١-ك-	نایبى مونتفه فیهق	ههولێر	حاجى مسته فا ئه فهندی	محمهه سه عید ئه فهندی	٢٩٣٤_٠٢
٦٣	٩٤٢١-ك-	نایبى ئاکرى	ههولێر	عهبدولقادر ئه فهندی	مهولود ئه فهندی	٢٩٣٦_٠٢
٤١	٨٨٢١-ك-	نایبى عه شائیرى سهبعه	ههولێر	حاجى مهولود ئه فهندی	عهبدولکهريم ئه فهندی	٢٩٤٢_٠١
٤	٤٩٢١-ك-	نایبى ناحیهى سولتانیه	ههولێر	مهلا رهههزان	مسته فا فهوزى ئه فهندی	٢٩٤٩_٠١
٦	٥٨٢١-ك-	نایبى ناحیهى بهلهك ^٦	ههولێر	مهلا محمهه ئه فهندی	(محمههه) ئیسماعیل عهلى ئه فهندی	٢٩٥٠_٠١
٨	٩٨٢١-ك-	کاتبى دادگای شه رعیهى ههولێر	ههولێر	عهبدوللا ئه فهندی	فهیزوللا ئه فهندی	٢٩٥٣_٠١

٥ شێخولئیسلام ئیبراهیم ههیدرهى دوو دۆسیهى جیاوازی ههیه، له بهر نهوهى كه سابه تیهه كى گهوره بووه و دوو جار شێخولئیسلام بووه و وێرای نهوهش سهردهمێك نایبى شارى جزیرهش بووه.

٦ لهوانهیه باههك بێ، كه نهو كات مهركهزهكهی گوندى گهلالهئى نزیک قهزای چۆمان ی سهه به پارێزگای ههولێر بووه.

۵	۹۷۲۱-ك-	كاتىبى داد گاي شەرعىي كويسنجەق	هەولير	حاجى عەبدوﻻﻻ	ئىبراھىم حەققى ئە فەندى	۲۹۹۹_۰۱
۴	۰۸۲۱-ك-	ئۆدەجى ^۷ داد گاي شەرعىي كويسنجەق	هەولير	ئەلباس	خورشيد ئە فەندى	۳۰۰۰_۰۲
۸	۸۰۳۱-ك-	كاتىبى داد گاي شەرعىي گەقەر	هەولير	سەعيد ئاغا	محەمەد عەلى ئە فەندى	۳۰۹۷_۰۲
۳۳	۵۸۲۱-ك-	موقتى و مودەرىسى هەولير	هەولير	كوچوك مەلازادە عوسمان ئە فەندى	محەمەد ئە فەندى ^۸	۳۱۱۳_۰۲
۸	۱۹۲۱-ك-	مودەرىسى دەرسىز ^{۵۷}	هەولير	حاجى محەمەد ئە سەد	محەمەد عەلى ئە فەندى	۵۳۳۸_۰۱
۴	۰۵۲۱-ك-	موقتى	هەولير	ئىسحاق ئە فەندى	عەبدوﻟرەحمان ئە فەندى	۰۲۴۹_۴۵
۲	۹۴۲۱-ك-	نائىب	هەولير	عەبدوﻟقادىر ئاغا	محەمەد مەلود ئە فەندى	۰۲۵۰_۲۴
۷۲	۳۴۲۱	نائىبى تەربىل	گومان ھەيە لە بنە پەتدا خەلكى هەولير بووبى	عەبدوﻻﻻ ئە فەندى	داغستانىزادە ھەيدەر ئە فەندى	۰۲۵۰_۲۵
۷۲	۵۹۲۱-ك-	نائىبى سىلقان	هەولير	مەلا رەمەزان	مستەفا فەيزى ئە فەندى زىيارەتى	۰۲۵۱_۱۹
۶	۷۹۲۱-ر-	نائىبى داقوق	هەولير	مەلا سالىح ئە فەندى	محەمەد ھەمدى ئە فەندى	۰۲۵۱_۲۱

۷ ئۆدەجى: ئەو كەسەي رىنكخەرى ژوورى داد گايە و بەرپىسى لايەنى كارگىزى و بەرپەردنە كەيەتى.
۸ مەبەست مەلا محەمەد ئە فەندى باپىرى مەلا گىچكەي ھەوليرە و باركى شىخ عومەر ئە فەندى تەربىلىيە.

۰۲۵۱_۳۰	مەلا عەبدولللا	مەحمەد ئە فەندى	ھەولېر	نائىب	۰۴۹۲۱-ك	۴
۰۲۵۱_۳۱	مەحمەد موخلىص ئە فەندى	ئەحمەد عىزەت ئە فەندى	ھەولېر	نائىب	۰۹۹۲۱-ك	۴
۰۲۵۱_۳۳	مەحمەد تەوفىق ئە فەندى	ھاجى مەحمەد مەولود ئە فەندى	ھەولېر	؟	۰۶۹۲۱-ك	۷

سلىمانى

۰۱۱۷_۰۳	مەحمەد مەعرف ئە فەندى	عەبدولفەتاح ئە فەندى	سلىمانى	نائىبى ھىندىيە	۰۵۵۲۱-ك	۸۲
۰۲۸۴_۰۱	ئەحمەد فائىز ئە فەندى ^۹	شىخ مەحمود ئە فەندى	سلىمانى	نائىبى قسطنونى	۰۸۵۲۱-ك	۰۲
۰۷۶۶_۰۲	مەحمەد رەشىد ئە فەندى	ئەحمەد ھەمدى ئە فەندى	سلىمانى	قازىبى گولەنەبەر	۰۲۹۲۱-ك	۷۴
۱۰۱۱_۰۳	مستەفا ئە فەندى	مەحمود ئە فەندى	سلىمانى	نائىبى گولەنەبەر	۰۸۵۲۱-ك	۸۳
۱۰۵۵_۰۱	عەبدولقادر ئە فەندى	مەعروف ئاغا	سلىمانى	موقەببىدائى دادگاي شەرىعى مونته فىق/ ناسرىيە	۰۱۹۲۱-ك	۶

۹ مەبەست ئەحمەد فائىز بەرزنجىيە، كە لە كىتېبەكەى خۇيدا بەناوى ابېي القلائد دا، ژياننامەكەى نووسراو كە كورتەكەى بەم شېئىيەيە: سەيد ئەحمەد فائىز كورى سەيد مەحمود كورى ھاجى سەيد ئەحمەد كورى سەيد عەبدولسەمەد فضل الدىن كورى قوتبى زەمان سەيد ھەسەنى گلەزەردەيە، گلەزەردە گوندىكە دەكەوتتە رووى قىبىلە شارى سلىمانى، كورى سەيد مەحمەدى نۇددىي كورى سەيد ھەلى كورى بابارەسول كورى سەيد عەبەد كورى سەيد عبد الرسول كورى سەيد قەلەندەر كورى سەيد عبد السىد كورى سەيد عىسا كورى سەيد حسىن كورى سەيد بايەزىد كورى سەيد عەبدولكەرىم كورى سەيد عىسايە كە بەرزنجەى بنىاتناو. ئەم سەيد عىسايەش كورى باباعەلى ھەمەدانى كورى سەيد يوسف ھەمەدانى كورى سەيد مەنسور كورى سەيد عەبدولعەزىز كورى سەيد عەبدولللا الاصغر كورى سەيد اسماعىل المحدث كورى نىمام موسى كازم كورى نىمام جەعفەرى صادق كورى نىمام محمد الباقر كورى نىمام زىن العابدىن ھەلى كورى ھەزرىتى حوسىن كورى نىمام ھەلى كورى ئەبوتالب. ئەحمەد فائىز لە سالى ۸۵۲۱ھى كۆچى لە گلەزەردە لەدايك بوو. قورئانى پىرۆز و ھەندى رىسالەى فارسى و تەسرىفى زىجانى لاي باوكى خوتىندوو، پاشان عەوامىل و شەرحى زىجانى و شەرحى كافىيە و نىساغۆچى و فەنارى و رىسالەى الوض و نىستىعارەى مەلا ئەبويەكرى مىرپرۆستەمى و رسالە الحنفىيە فى الاداب و بەشىك لە عبد اللە اليزدى شرح تەھذىب المنطق التفتازانى لاي مەحمەد غالب ئە فەندى خوتىندوو. پاشان رسالە على قوشچى لە عىلمى الوض و شرح الشمسىة فى المنطق و تەھذىب الكلام للتفتازانى و علم العروض لاي سەيد مستەفاى ئە فەندى بەرزنجى خوتىندوو، ھەروەھا شرح الھىدایة فى الحكمة مع بعض حواشيه لاي ئەحمەد ئە فەندى نۇدشى موفتى سلىمانى خوتىندوو. دواتر بەشىكى لە كىتېبى الغطول لاي ئەحمەد ئە فەندى الپىرحسنى موفتى سلىمانى خوتىندوو. ھەروەھا نوسولى فىقھ و فەرموودە و بەشىك لە تەفسىرى بەيزاوى لاي كاك ئەحمەدى شىخ كە خالى بوو خوتىندويەتى. لە رووى كارگېزىيەو لە ناوہ و دەرەوہى كوردستاندا قازى بوو و زۆر پلە و پاىەى لە دولەتى عوسمانىدا ھەبوو، لە كىتېبەكەدا ھەموى باس كراو بەلام لەبەر درېژدادىرې دەفەت نايب لىرەدا بىنانووسىن. وپراى ئەمەش ئەحمەد فائىز زىيات لە بىست بەرھەمى لەپاش بەجىماو. ۱۰ موقەببىد: تۆماركەر، ئەو كەسە بوو كە گوتن و كاروبارى نىو دادگاي بە شىوازى نوسىن تۆماردەكرد.

٤	١٣١-ك-	كاتىبى دادگاى شەرىعى قاجىسى عەممارە	سەلىمانى	مەحمەد ئەفەندى	عوسمان نورى ئەفەندى	١٠٧٣_٠١
٥	٢٩٢١-ك-	موزىر ١١ دادگاى شەرىعى قاجىسى عەممارە	سەلىمانى	عەزىز ئەفەندى	مەحمەد عەلى ئەفەندى	١٠_٤٧٠١
٥	٩٨٢١-ك-	بەرپۇبەرى ئەيتامى عەممارە	سەلىمانى	مەلا ئەحمەد ئەفەندى	مەحمەد ئەمىن ئەفەندى	١٠_٦٧٠١
٥١	٢٨٢١-ك-	نائىبى سەلاھىيە	سەلىمانى	ئەحمەد فائىز ئەفەندى	مەحمەد عارف ھىكمەت ئەفەندى ١٢	١١٥٩_٠٢
٣	٩٦٢١-ك-	كاتىبى دادگاى شەرىعى دىوانىيە	سەلىمانى	ئەحمەد ئەفەندى	مەحمەد ئاغا	٣٠_٠٢٢١
٣٣	٢٧٢١-ك- ٣٣٣١	قازىبى ئىدىل	سەلىمانى	ئەحمەد ئەفەندى	ھوسەين ھىلمى ئەفەندى	١٢٢٤_٠٢
٦١	٩٥٢١-ك-	نائىبى سەقىز	سەلىمانى	مەھمۇد ئەفەندى	مەحمەد ناصح ئەفەندى	١٤٦٤_٠٢
٢١	٠٧٢١-ك-	موقتىبى كەرەك	سەلىمانى	عەبدولرەھمان ئەفەندى	مەحمەد صالح ئەفەندى	٢١٧٢_٠٢
٣١	٩٩٢١-ك-	موقتىبى سەلىمانى	سەلىمانى	ھاجى مەھمەد ئەمىن ئەفەندى	عەبدولعەزىز ئەفەندى	١٠_٨٢٧٢
٩	٤٦٢١-ك-	سەركاتىبى دادگاى شەرىعى سەلىمانى	سەلىمانى	مەلا رەسۇل	عەبدوللەھ عىرفان ئەفەندى	١٠_٩٢٧٢
٠١	٠٧٢١-ك-	بەرپۇبەرى ئەيتامى دادگاى شەرىعى سەلىمانى	سەلىمانى	عوسمان ئاغا	مەحمەد رەشىد ئەفەندى	٢٧٣٠_٠١
٨	١٩٢١-ك-	موقتىبى مۇسۇل	سەلىمانى	مەلا ھەمىد ئەفەندى	مەحمەد نەجىب ئەفەندى	٢٧٣٥_٠٢
٠٣	٢٩٢١-ك-	ھىكەت دادگاى شەرىعى مەعمۇرە	سەلىمانى	ھاجى عەبدوللەھ	مەحمەد ئەمىن ئەفەندى	٢٧٤٩_٠١

١١ موزىر: جۆرە ۋەزىفە يەك بو لەئىنو دادگا، ھەندى جار رۆلى قازى دەبىنى و ھەندى جار شى ئەۋراقە كانى بۇ قازى نامادەدە كىرد. لە سەردەھىكىدا موزىر رۆلىكى سەربازى و ئەمىنى لەئىنو ژوروى دادگادا بىنىو. (بۇ زىاتر زانىبارى پروانە تورك ئىسلام ئەنسىكلۇپىدىسى).

١٢ مەبەست عارف ھىكمەت ى كورى زانای گەرە ئەحمەد فائىز بەرزنجىيە.

۷	۱۷۲۱-ک-	موده پيسی کوړيسنجه ق	سلیمانی	حسه ن ئه ي دنه ذ	حقيقي ئه فهندي	۲۰_۰۶۷۲
۴	۵۵۲۱-ک- ۷۱۳۱ پ	نائيبی سامهرا	سلیمانی	سهيده ئه حمده ئه فهندي	مه محمود فهوزی ئه فهندي	۲۰_۰۵۲۹۲
۶	۹۶۲۱-ک-	نائيبی ههولير	سلیمانی	شېخ عبد السلام ئه فهندي	ئه حمده ئه فهندي	۲۹۳۳_۰۱
۵	۷۸۲۱-ک-	نائيبی قهلا سيوکه	سلیمانی	عهبو لولا ئه فهندي	ععلي ئه فهندي	۲۹۴۳_۰۱
۴	۶۰۳۱-ک-	نائيبی ناحیه ي پشدهر	سلیمانی	شېخ عهبولره حمان	سهيده ئه حمده ئه فهندي	۲۹۴۶_۰۱
۴	۹۸۲۱-ک-	به پوډبهري ئه يتامی دادگای شه رعیی بازيان	سلیمانی	محمدهد سالح ئه فهندي	ته و فبق ئه فهندي	۲۱۰_۰۴۸۹
۳	۱۳۱ ک	موحزیری دادگای شه رعی بازيان	سلیمانی	عهبولره حمان به گزاده عهزیز بهگ	محمدهد ئه مین ئه فهندي	۱۰_۰۵۸۹۲
۵	۹۹۲۱-ک-	به پوډبهري ئه يتامی کوړيسنجه ق	سلیمانی	حاجی حسه ن ئه فهندي	عارف حیکمه ت ئه فهندي	۲۹۹۸_۰۱
۷۱	۱۰۳۱ ک	موفتیی عاصر	سلیمانی	مهلا عهزیز ئه فهندي	محمدهد ره شوف ئه فهندي	۳۰۵۷_۰۲
۰۲	۹۵۲۱-ک- ۷۱۳۱ پ	نائيبی گه قهر	سلیمانی	شېخ عهبولکه ریم ئه فهندي	مسته فا ئه فهندي	۳۰۵۶_۰۲
۰۱	۹۶۲۱ ک	موفه تتیشی مه درسه کان	سلیمانی	شېخ حسه ن بن سه لامی	زوهدی ئه فهندي	۵۳۱۳_۰۱
۱	؟	نائيبی شاربازير	سلیمانی	؟	نه صرولولا سه بری ئه فهندي سوله يمانیه لي	۰۲۴۹_۳۹
۲	؟	نائيبی بازيان	سلیمانی	؟	عهبو لولا ئه فهندي سلیمانیه لي	۰۲۴۹_۴۰
۲	۱۸۲۱-ک-	دهر سیم	سلیمانی	؟	عهبولره حمان ئه فهندي	۰۲۵۳_۶۵

قەرەداغ

٤١	٢٧٢١-ك-	موفتیی خانەقین	قەرەداغ	محەمەد ئەفەندی	محەمەد ئەفەندی	٢٠١٨_٠٣
٤٢	٣٩٢١-ك-	موفتیی موسەووید ^{١٣} سلیمانی	قەرەداغ	عەبدولفەتاح ئەفەندی	جەلالەدین ئەفەندی	٤٣٥٣_٠١

گولەنبەر

٩١١	٤٨٢١- ٨٣٣١ر	موفتیی مەرکەزی ئادەنە	گولەنبەر	عەزیز بەگ	محەمەد تاهیر ئەفەندی	٢٥٤٠_٠٢
٦	٨٨٢١-ك-	موفتیی گولەنبەر	گولەنبەر	سەید محەمەد	مستەفا ئەفەندی	٢٧٤١_٠٢

شارەزوور

٦٤	٥٦٢١-	مامۆستای وانەپێژ لە بایەزید	شارەزوور	شیخ ئەحمەد وہسبم ئەفەندی	محەمەد سەعید ئەفەندی	١٧٦٠_٠١
٨١	٨٥٢١	نایبی کۆیسنجەق	شارەزوور	خەلیل خالص ئەفەندی	ئەحمەد عیززەت ئەفەندی	٢٩٢٧_٠١

شارباژێر

٧	١٧٢١-ك-	نایبی ناحیە قزلجە	شارباژێر	مەلا خدر ئەفەندی	عەبدوللا فەھمی ئەفەندی	٢٩٥٤_٠
٤	٧٠٣١ر	موحزیری دادگای شەرعیی بایەزید	شارباژێر	عەبدولرەحمان ئاغا	عومەر فەوزی ئەفەندی	٢٩٨٦_٠١

خانەقین

٣	٤٨٢١	مودەررەسی خانەقین	خانەقین	فەوزی ئەفەندی	محەمەد غالب ئەفەندی	١٢٠٦_٠٢
---	------	----------------------	---------	---------------	------------------------	---------

سەلاحییە^{١٤}

٥	٤٧٢١-ك-	باشکاتی دادگای شەرعیی سەلاحییە	سەلاحییە/ کفری	محەمەد رەزا ئەفەندی	عەلی ئەفەندی	٢٩٨٢_٠١
٦	٨٠٣١-ك-	کاتی دادگای شەرعیی سەلاحییە	سەلاحییە/ کفری	عومەر بەگ	عەبدولرەحمان ئەفەندی	٢٩٨٣_٠١

١٣ موسەووید جۆرە کاتیبک بون رەشئوسى نووسراوى رەسمىی دادگایان ئامادەدەکرد.

١٤ مەبەست شارى کفرى ئیستایە.

کۆيسنجەق

٦٣	-٨٥٢١ك	نایىي دليم	کۆيسنجەق	موسا ئە فەندى	محەمەد ئە مین ئە فەندى	١١٦٧_٠١
١٣	-٩٩٢١ر	موفتیی کۆيسنجەق	کۆيسنجەق	مەلا عەبدوڵلا ئە فەندى	محەمەد ئە فەندى ^{١٥}	٢٧٥٩_٠١
٩	-٢٩٢١ك	مودەرپىسى کۆيسنجەق	کۆيسنجەق	شېخ مەلا تەيب ئە فەندى	بەها ئە دین ئە فەندى	٢٧٦٠_٠١
١١	-٩٥٢١ك ٠٣٣١ر	موفتیی کۆيسنجەق	کۆيسنجەق	ئىبن زاھىدى محەمەد ئە فەندى	محەمەد سالىح ئە فەندى	٢٩٣٦_٠١
٤	-٥٠٣١ك	نایىي ناحیەى گل لە کەرکوک	کۆيسنجەق	حاجى محەمەد ئە مین ئە فەندى	محەمەد نەجیب ئە فەندى	٢٩٤٧_٠١
٥	-٤٩٢١ك	موقەيىدى دادگای شەرعى کەرکوک	کۆيسنجەق	حاجى محەمەد ئە فەندى	محەمەد تەوفىق ئە فەندى	٢٩٩٢_٠١

رەواندز

٠٢	-٨٨٢١ر	موفتیی رەواندز	رەواندز	عەبدوڵحەكىم ئە فەندى	محەمەد ئە مین ئە فەندى	٢٧٥٥_٠٢
٧	-٤٠٣١ك	بەرپۆبەرى ئەیتام لە دادگای شەرعى رەواندز	رەواندز	حاجى عومەر ئە فەندى	محەمەد سالىح ئە فەندى	٢٩٧٥_٠٢
٧	-٢٨٢١ك	بەرپۆبەرى ئەیتامى رەواندز	رەواندز	مستەفا ئە فەندى	ئەحمەد نوورى ئە فەندى	٢٩٧٦_٠١
٤	-١٠٣١ك ٩٠٣١	کاتىبى دادگای شەرعى رەواندز	رەواندز	حاجى خەلىل بەگ	تۆفىق سامى ئە فەندى	٢٩٧٧_٠١
٥	٥٧٢١	خزمەتکارى دادگای شەرعى رەواندز	رەواندز	عەزىز ئە فەندى	مستەفا ئە فەندى	٢٩٧٨_٠٢
٦	-٣٠٣١ك	دادگای شەرعى هەولێر	رەواندز	ئەحمەد ئە فەندى	محەمەد نوورى ئە فەندى	٢٩٨٩_٠٢
٢١	١٠٣١ر	باشکاتب	رەواندز	حاجى جەمىل بەگ	محەمەد تەوفىق ئە فەندى	٠٢٥٣_١١

١٥ مەبەست (مەلا محەمەدى جەلێزادە) مەلای گەورەى کۆيەپە.

کەرکوک

۳	۰۸۲۱-ك-	مودەرپىسى مەخمور	کەرکوک	عەبدولقادر ئەفەندى	عەبدولفەتاح ئەفەندى	۰۱_۰۶۱
۳۱	۰۵۷۲۱-ك-	لە نەقىبولئەشرا فەکانى کەرکوک	کەرکوک	سەید ئەحمەد عەبدولغەنى ئەفەندى	حاجى سەید عەبدولسەتار ئەفەندى	۰۱_۰۹۱۷
۸	۰۵۵۲۱-ك- ۲۲۳۱	نایىبى سلیمانییه	کەرکوک	مەلا ئەحمەد ئەفەندى	یوسف سینان ئەفەندى	۰۱_۱۱۶۱
۷۳	۰۹۹۲۱-ك-	نایىبى مەندەلى	کەرکوک	محەمەد نەجیب ئەفەندى	عەبدولخالق ئەفەندى	۰۱_۱۴۰۰
۵۱	۰۶۴۲۱-ك-	نایىبى گەرمک	کەرکوک	محەمەد ئەفەندى	حەسەن (حوسین) ئەفەندى	۰۲_۲۰۲۵
۰۲	۰۳۷۲۱-ك-	موفتیى کەرکوک	کەرکوک	سەید عەبدولغەنى ئەفەندى	حەسەن سامى ئەفەندى	۰۱_۲۷۴۳
۹۱	۰۴۵۲۱-ك-	نایىبى مەعمورەتولغەزیز	کەرکوک	عەبدوللا ئەفەندى	عارف مەعروف ئەفەندى	۰۱_۲۸۰۲
۹	۰۵۶۲۱-ك-	نایىبى رەتەبە	کەرکوک	عەبدولفەتاح ئەفەندى	ئەحمەد نامى ئەفەندى	۰۱_۲۹۲۶
۶	۰۷۹۲۱-ك-	نایىبى سرۆچک	کەرکوک	محەمەد عەلى بەگ	کامل ئەفەندى	۰۱_۲۹۴۴
۶	۰۹۹۲۱-ك-	نایىبى ناحیەى تکرىت	کەرکوک	یوسف ئەفەندى	محەمەد رەئوف ئەفەندى	۰۱_۲۹۴۵
۵	۰۱۰۳۱-ك-	نایىبى ناحیەى ؟	کەرکوک	سەید محەمەد ئەفەندى	عەبدولستار ئەفەندى	۰۱_۲۹۵۱
۵	۰۷۸۲۱-ك-	کاتىبى دادگای شەرعى مەعمورە	کەرکوک	مەلا عەبدوللا ئەفەندى	ئەمین ئەفەندى	۰۱_۲۹۹۳
۴	۰۶۰۳۱-ك-	بەرپۆبەرى ئەیتامى ئامىدى	کەرکوک	خورشید بەگ	جەمیل ئەفەندى	۰۱_۲۹۹۶
۴۱	۰۸۵۲۱-ك- ۲۲۳۱	موفتیى زۆر	کەرکوک	سەید حوسین ئەفەندى	عەبدولقادر ئەفەندى	۰۱_۳۰۴۵
۹۲	۰۵۲۱-ك-	نایىبى ناحیەى زۆر	کەرکوک	لوتفوللا ئەفەندى کەرکوکى	محەمەد دەرویش ئەفەندى	۰۱_۳۵۸۷
۰۱	۰۲۸۲۱-ك-	مامۆستای دەرسبێژى مەدرەسەى ئایاسۆ فىا	کەرکوک	مەلا حەسەن ئاغا	عەبدولسەمەد ئەفەندى	۰۱_۳۶۶۶

۹	ك-۳۸۲۱-	نایب قهزای سه لاجیبه	كه ركوك	سه عید ته فەندی	مستە فا ته فەندی	۰۲۵۰_۰۶
۳	۴۰۳۱	نایب	كه ركوك	ته حمەد ناچی ته فەندی	محەمەد رهوف ته فەندی ناچی ته فەندی زاده	۰۲۵۱_۲۶
۴	ك-۱۰۳۱-	نایب	كه ركوك	سه ید محەمەد ته فەندی	عه بدولستار ته فەندی	۰۲۵۱_۲۹
۷	۴۸۲۱	موده پریس	كه ركوك	قازی محەمەد ته فەندی	ئیسماعیل ته فەندی	۰۲۵۱_۳۲
۰۱	ك-۸۹۲۱-	مامۆستای مه كته بی سه ره تایی سلیمان	كه ركوك	سه ید محیه دین ته فەندی	سه ید ته حمەد شاكر	۰۲۵۲_۳۰
۱	۱۸۲۱	مامۆستای ته ده بی عه ره بی	كه ركوك	؟	عه بدولسه مه د ته فەندی	۰۲۵۴_۴۹ ۰۳۹

به غدا^{۱۶}

۱۲	ر-۷۶۲۱-	موفتی به غدا	به غدا	زه او یزاده محەمەد فه یزی ته فەندی	محەمەد سه عید ته فەندی	۲۰۱۰_۰۳
----	---------	--------------	--------	---------------------------------------	---------------------------	---------

موسل^{۱۷}

۴۱	ك-۲۷۲۱-	موفتی رانیه	موسل	حاجی مه لا محەمەد	مه لا سلیمان ته فەندی	۲۷۵۳_۰۲
۳۱	ك-۲۴۲۱-	نایب مه محمودی	موسل	مه لا ته حمەد ته فەندی	محەمەد سه لیم ته فەندی	۰۲۰۰_۴۲
۰۱	ر-۴۸۲۱-	موفتی سه لاجیبه	موسل	مه لا محەمەد	محەمەد سه عید ته فەندی	۲۷۵۶_۰۱
۳	ك-۶۶۲۱-	موفتی دهوك	موسل	سیبغه توللا ته فەندی	محەمەد شه و قی ته فەندی	۱۳۳۷_۰۱

۱۶ له ئیو دۇسیه كانی به غداددا گه لیک زانا هەن، به لام نازانین كه چه ندیان كورد بوونه، به شیک له وانه باوك و باپیر و بنه ماله كه بیان له كوردستانهوه بو به غدا كۆچیان كوردوه و له وئ له دایك بون، ده بی له داهاتودا ههول بدین یهك به یهك ناوه رۆکی دۇسیه كان ته ماشا بكه ین بۆ ته وهی زیدی ته سلیمان بدۆزینه وه. له دۇسیه ی به غدادا ته نیا مه لا سه عیدی كۆری موفتی زه او ییمان ناسیبه وه.

۱۷ له ئیو كتیبخانه كه دا ته وانە ی له دایك بووی شاری موسلن چل كه سن، پیمان وایه له م چله كه سه به شی زۆریان كوردن، چونكه زۆریه بیان له ناچه كوردنشینه كاندا كار به ده ست و وه زیفه دار بوونه، ئیبه هه ر بۆ نمونه ته م چوار دانه یه مان هه لێژارد.

سەنە ١٨

٩	٠٦٢١-ك-	نایبی قەطیف	ئیران (راستییه کەمە)	شەبخوڕەجم ئە فەندى ١٩	محەمەد جەسىم ئە فەندى	١٠١٣_٠١
---	---------	-------------	----------------------	--------------------------	--------------------------	---------

دەھۆک

١٢	٤٨٢١-ك-	موفتیبى دەھۆک	دەھۆک	محەمەد شەوقى ئە فەندى	محەمەد سالىح ئە فەندى	٢٧١٥_٠٢
٦	٦٩٢١-ك-	مودەپرىسى دەھۆک	دەھۆک	عەبدوللا ئە فەندى	تەھا ئە فەندى	٢٧١٦_٠٢
٦	٢٠٣١-ك-	مودەپرىسى دەھۆک	دەھۆک	عەبدولرەحمان ئە فەندى	محەمەد سەلىم ئە فەندى	٢٩٥٦_٠١
٦١	٨٦٢١-ك-	موفتیبى دەھۆک	دەھۆک	سەبىغەتوللا ئە فەندى	ئەحمەد شەوقى ئە فەندى	٢٩٩٥_٠١

ئاکرى

٦١	٨٩٢١-ك-	موفتیبى ئاکرى	ئاکرى	محەمەد سەعید ئە فەندى	هەببەتوللا زەھنى ئە فەندى	٢٧٢٢_٠١
٥	٧٥٢١-ك- ١٣٣١ر	مودەپرىسى ئاکرى	ئاکرى	مەلا ئەحمەد	مەلا عەبدوللا ئە فەندى	٢٧٢٣_٠١
٢	٩٩٢١-ك-	ئۆدەجى دادگای شەرىعی ئاکرى	ئاکرى	تاهیر ئە فەندى	محەمەد ئە فەندى	٢٩٨٠_٠٢

زاخۆ

٩	٥٦٢١-ك-	موفتیبى زاخۆ	زاخۆ	شەبخ یوسف ئە فەندى	قاسم ئە فەندى	٢٧١٩_٠١
٧	٠١٣١ر	مودەپرىسى زاخۆ	زاخۆ	شەبخ یوسف زادە قاسم ئە فەندى	عەبدوللا ئە فەندى	٢٧٢٠_٠١
٥	٦٠٣١	موفتیبى قەزای زاخۆ	زاخۆ- موسل	تەھا ئە فەندى	مەلا یونس ئە فەندى	٠٢٥٣_٤٩

١٨ شارى سەنە ئەوسا لە بن دەسەلاتى قاجارىيەکان بوو و هەندى لە زانایانى مەردوخى کۆچيان کردبوو بن دەسەلاتى
عوسمانىيەکان، بۆیە عوسمانىيەکان ئەوانیان هەر بە ئیرانى داناو.
١٩ پێدەچى ناوێک بە هەلە نووسرا بى.

سنجار

۰۲	۲۸۲۱	كاتىبى دادگای شەرعى سنجار	سنجار	سالىح ئەفەندى	ئەحمەد تەوفىق ئەفەندى	۳۷۹۲_۰۱
----	------	------------------------------	-------	---------------	--------------------------	---------

ئامپىدى

۰۲	۵۵۲۱	نائىبى سوق الشيوخ	ئامپىدى	عەبدولعەزىز ئەفەندى	عەبدوللا نورى ئەفەندى	۱۰۱۰_۰۱
۸	۱۰۳۱-ك	موفتىبى ئامپىدى	ئامپىدى	ئەسەد ئەفەندى	ئەحمەد خىرالدىن ئەفەندى	۲۷۲۶_۰۱
۶	۱۰۳۱-ك	مودەپرىسى ئامپىدى	ئامپىدى	شەوقى ئەفەندى	مەحمەد تەيب ئەفەندى	۲۷۲۷_۰۲
۸	۱۹۲۱-ك	موفتىبى ئامپىدى	ئامپىدى- موسل	عەبدوللا ئەفەندى	مەحمەد شوكرى ئەفەندى	۰۲۵۱_۲۰

هەكارى

۵	۰۹۲۱-ك	مودەپرىسى زاخۇ	هەكارى	سەيد ئەبوبەكر حسین ئەفەندى	سەيد ئەلى نامق ئەفەندى	۴۷۹۰_۰۱
۱	۰۸۲۱-ك	مودەپرىس	هەكارى	؟	شىخ ئەلئەدىن ئەفەندى	۰۲۵۴_۶۸

جۆلەمىزگ ۲۰

۹۱	۲۷۲۱- ۳۳۳۱ر	موفتىبى جۆلەمىزگ	جۆلەمىزگ	حاجى سالىح ئاغا	مەلا ياسىن ئەفەندى	۲۷۹۴_۰۲
۵	۳۸۲۱-ك	مودەپرىسى جۆلەمىزگ	جۆلەمىزگ	فەيسەل قەرەنىزادە ئىسماعىل ئەفەندى	ئەحمەد ئەفەندى	۲۷۹۵_۰۱
۹	۱۹۲۱-ر	مودەپرىسى خۇشاب	جۆلەمىزگ	شىخ ياسىن ئەفەندى	مەحمەد ئەمىن ئەفەندى	۲۸۰۷_۰۳
۴۲	۲۵۲۱-ك	موفتىبى هەكارى	جۆلەمىزگ	مەلا عەبدولرەحمان ئەفەندى	تەھا ئەفەندى	۳۰۹۸_۰۱
۵	۹۰۳۱-ك	موھزىرى دادگای شەرعىيى خۇشاب	جۆلەمىزگ	مستەفا ئەفەندى	مەحمەد سەبرى ئەفەندى	۳۱۰۸_۰۱

۲۰ جۆلەمىزگ ئىستاناۋەندى پارىزگای هەكارىيە له توركيە.

وان

۳۱	۳۶۲۱-ر	مودەرپىسى بايەزىد	وان	شىخ مەھمەد ئە فەندى	حوسىن ئە فەندى	۰۳۶۰_۰۲
۷۱	۰۵۸۲۱-	موفتىيى زىادىن	وان	مستەفا تاغا	عومەر فارووق ئە فەندى	۰۵۹۸_۰۲
	۰۲۹۲۱-ر	موفتىيى بولانق	وان	مەھمەد شەرىف ئە فەندى	عومەر ئە فەندى	۱۹۷۶_۰۲
۷	۰۵۹۲۱-ر	موفتىيى وان	وان	سەيد فەھمى ئەرواسى	مەھمەد سىدىق ئە فەندى	۲۷۶۳_۰۱
۰۱	۰۸۷۲۱-ك	باشكاتىبى دادگاي شەرىعى وان	وان	مستەفا ئە فەندى	بەكر ئە فەندى	۲۷۶۵_۰۱
۸	۰۷۹۲۱-ك	دادگاي شەرىعى وان	وان	مستەفا ئە فەندى	مەھمەد نەزىف ئە فەندى	۲۷۶۶_۰۱
۹۱	۰۱۸۲۱-ك	موفتىيى شىتاك	وان	ئەھمەد فاتىق	ھەسەن حوسنى ئە فەندى	۲۷۷۷_۰۲
۵	۰۹۸۲۱-ر	موفتىيى خۇشاب	وان	عەلى ئە فەندى	ھەمدى ئە فەندى	۳۰۷۳_۰۲
۶	۰۷۸۲۱-ك ۰۳۳۱-ر	باشكاتىبى دادگاي شەرىعى خۇشاب	وان	مەھمود ئە فەندى	مەھمەد عەونى ئە فەندى	۳۰۷۵_۰۱
۹۱	۰۲۸۲۱-ر	ناتىبى ھۆدى	وان	ئىسماعىل ئە فەندى	يوسف ئە فەندى	۳۰۷۹_۰۲
۴	۰۹۹۲۱-ر	كاتىبى دادگاي شەرىعى وان	وان	ئەھمەد بەگ	سىدىق ئە فەندى	۳۰۸۵_۰۱
۴	۰۵۷۲۱-ك	بەپۈبەرى ئەيتامى وان	وان	مەھمەد ئەمىن ئە فەندى	ئىسماعىل ھەققى ئە فەندى	۳۰۸۷_۰۱
۳	۰۰۳۱-ك	موحىزىرى دادگاي شەرىعى مەھمودى	وان	عەبدولفەتاح ئە فەندى	عەبدولرەزاق ئە فەندى	۳۰۸۹_۰۱
۵	۰۹۸۲۱-	بەپۈبەرى ئەيتامى ھەكارى	وان	عەلى ئە فەندى	ئەھمەد ئە فەندى	۳۰۹۰_۰۱
۴	۰۷۰۳۱-	موحىزىرى دادگاي شەرىعى ھەكارى	وان	رىفەعت ئە فەندى	شەوكتە ئە فەندى	۳۰۹۳_۰۲

٥	٢٠٣١-ك-	کاتبى دادگای شەرعى شیتاک	وان	مستەفا ناگا	مەقسوود ئەفەندى	٣٠٩٥_٠١
٥	٩٩٢١-ك-	کاتبى دادگای شەرعى گەوێش	وان	محەمەد تۆفېق ئەفەندى	مستەفا نەجاتى ئەفەندى	٣١٠٠_٠١
٣	٧٩٢١-ك-	بەرپۆلەبەرى ئەیتامى ئەردېش	وان	عابد ئەفەندى	محەمەد ئەفەندى	٣١٠٢_٠١
٦	٦٠٣١-ك-	دادگای شەرعى ئەردېش	وان	سواری حسین ئەفەندى	سلېمان رفقى ئەفەندى	٣١٠٤_٠١
٤	٥٠٣١-ك-	موحازىرى دادگای شەرعى ئەردېش	وان	یوسف ئەفەندى	عاکف ئەفەندى	٣١٠٥_٠١
٣	٤٩٢١-ك-	بەرپۆلەبەرى ئەیتامى خۆشاب	وان	شېخ حەیدەر	عەبدولقادر ئەفەندى	٣١٠٦_٠١
٣	١٠٣١-ك-	کاتبى دادگای شەرعى خۆشاب	وان	عەبدولرەحمان ئاغا	مستەفا عاصم ئەفەندى	٣١٠٧_٠١
٦	٨٩٢١-ك-	کاتبى دادگای شەرعى شەمىنان	وان	مستەفا ئاغا	خالیید ئەفەندى	٣١١٠_٠١
٩	١٩٢١- ٣٣٣١ر	مامۆستای دەرسبێژ ^{٢١} له بایەزید	وان	حاجى مەحمود ئەفەندى	محەمەد فەزى ئەفەندى	٣٥٤٣_٠٢
٨	١٨٢١-ر-	له واعیزانى ئەستەنبول	وان	شېخ مستەفا ئەفەندى	عەبدولرحەکیم ئەفەندى	٤٠٥٠_٠١
٣	٠٨٢١-ك-	موفتیی وان	وان	سەید مستەفا ئەفەندى	سەید تەها ئەفەندى	٤٤٦٤_٠١

شەمىنان^{٢٢}

٢١	٧٨٢١-ك-	موفتیی شەمىنان	شەمىنان	مەلا ئەحمەد ئەفەندى	عەبدولرحەجیم ئەفەندى	٢٧٩٨_٠١
٦	٦٦٢١-ك-	مودەرېسى شەمىنان	شەمىنان	ناصر ئەفەندى	ئەحمەد ئەفەندى	٢٧٩٩_٠١

٢١ دەرسبێژ وەرگێزای وشەى (درسەم)ى عوسمانییه، ئەم زاراویە بۆ ئەو مامۆستایانە بەکاردهات کە شایستەى دەرسگوتنەوه بوون و دوازدە عیلمى مەلایەتییان تەواو کردبوو و دواتر له تاقیکردنەوهى شایستەى سەرکەوتوو دەبوون. بڕوانە (معجم مصطلحات العثمانية).

٢٢ شەمىنان یان شەمىزان قەزایەكى پارێزگای جۆلهمێرگ (هەکاری)یە، ئێستا ناحیەیهك و ٢٢ گوندی بەسەرۆهیه. له کەسایەتییه ناوێرەکانى شەمىنان شېخ عوبەیدوللای نەهرى یان شەمىنى یە.

۵	۱۰۳۱-ك-	كاتىبى دادگاى شەرىعىي شەمىدىنان	شەمىدىنان	سەيد سافى ئەفەندى	سەيد مەمەد ئەفەندى	۳۱۱۱_۰۲
۴	۷۹۲۱-ك-	بەرپۆبەرى ئەيتامى شەمىدىنان	شەمىدىنان	حاجى ئىسماعىل ئەفەندى	مەمەد تاهىر ئەفەندى	۳۱۱۲_۰۱

گەۋەش^{۲۳}

۱۲	۴۹۲۱-ر- ۲۳۳۱ر	مودەپرىسى وان	گەۋەش	خەتتېزادە موسا ئاغا	سەئىد ئەفەندى	۲۷۶۴_۰۲
۹	۹۹۲۱-ر-	موفتىيى مەعمورەتورەشاد	گەۋەش	شىخ فەھىم ئەفەندى	حەسەن ئەفەندى	۲۸۱۰_۰۱
۸	۰۶۲۱-ك-	موفتىيى گەۋەش	گەۋەش	عەبدولھەق ئەفەندى	عەبدولجەليل ئەفەندى	۳۰۷۶_۰۲
۹	۳۰۳۱-	نائىبى (؟)	گەۋەش	سافى ئەفەندى	تەھا شەھابەدىن ئەفەندى	۳۰۷۸_۰۱
۶	۵۰۳۱-ك-	ئۆدەجى دادگاى شەرىعىي گەۋەش	گەۋەش	ئىبراھىم ئاغا	مەمەد ئاغا	۳۱۰۱_۰۱

چاتاك / شاخ^{۲۴}

۶	۸۶۲۱-ك-	مودەپرىسى سوپا	چاتاك	عوسمان زوھدى	عەلى عوسمان ئەفەندى	۲۴۶۷_۰۲
---	---------	----------------	-------	--------------	------------------------	---------

خۇشاب^{۲۵}

۶۹۱	۷۵۲۱-ك-	موفتىيى مەئموورىيەتو لەمىدىيە	خۇشاب	مستەفا شەۋقى ئەفەندى	حاجى عەلى سەبرى ئەفەندى	۳۰۷۲_۰۱
۲۱	۳۵۲۱-	موفتىيى ھەكارى	خۇشاب	مەلا ئىسماعىل ئەفەندى	نەزىف ئەفەندى	۳۰۷۴_۰۲

۲۳ گەۋەش ئىستا قەزايەكە سەر بە پارىزگاى (وان).
 ۲۴ شاخ كە بە تۈركىيەكە چاتاك ى پىندىلن، قەزايەكى سەر بە پارىزگاى (وان) ە و ۷۸ كىلۇمەتر لە ناۋەندى شاردەكە دورە، لە سەردەمى عوسمانىيەكاندا سەر بە ھەكارى بوۋە. ژمارى دانىشتوانەكەى بىست ھەزار كەسن.
 ۲۵ ناچىيە خۇشاب ۲۵ كىلۇمەتر لە شارى وان دورە و واتاى وشەكە بە خۇش ناۋيان ناۋى خۇشە، ئەم شوپتە بە قەلای خۇشاب ناسراۋە كە قەلایەكى دېرىنە.

جزیره ۲۶

۷	۲۹۲۱-ک	موده پيسې عونيہ	جزیره	مه محمود مهلا	عبدالرهمان نووری ته فندی	۲۰۷۴_۰۱
۷	۸۸۲۱	موده پيسې سليشان	جزیره	عبداللہ رحمی ته فندی	حسین فہمی ته فندی	۲۲۹۳_۰۱
۰۵	۰۸۲۱- ۰۴۳۱	موفتبي جزیره	جزیره	حاجي محمدهد ته فندی	حاجي ته حمدهد حيلمی ته فندی	۲۳۰۰_۰۱
۴	۳۹۲۱-ک	موده پيسې نسيبين	جزیره	ته حمدهد مهلازاده	ته حمدهد ته فندی	۳۶۰۹_۰۱
۰۲	۶۴۲۱-	موفتبي قوبرس	جزیره	محمدهد ته فندی	عہلی رفقی ته فندی	۱۹۴۰_۰۳

نسيبين ۲۷

۵	۳۹۲۱-ک	کاتبی دادگای شہرعی نوسه ییبن	نوسه ییبن	مهلا ره سول ته فندی	عہلی رزا ته فندی	۲۰۸۶_۰۱
---	--------	---------------------------------	-----------	------------------------	---------------------	---------

سيورهک ۲۸

۵۱	۲۶۲۱-ک ۳۲۳۱	موفتبي سوږک	سوږک/ سوږهگ	مهلا عہلی حه سہن ته فندی	زولفقار ته فندی	۲۰۳۴_۰۲
۴	۷۸۲۱-ک	به رپوهه رې ته يتام له دادگای شہرعی سوږک	سوږهگ	شہر ف ته فندی	محمدهد راغب ته فندی	۲۰۸۱_۰۱
۴	۳۹۲۱-ک	موفتبي سوږک	سوږهگ	مهلا مسته فا ته فندی	حسین حوسنی ته فندی	۲۰۸۲_۰۱
۴	۸۹۲۱-ک	موقه ییدی دادگای شہرعی سوږک	سوږهگ	حسین سامی ته فندی	محمدهد فائق ته فندی	۲۰۸۳_۰۳
۴۷	۷۶۲۱-ک	موفتبي سوږک	سوږهگ	حاجي ته یوب ته فندی	عوسمان ته فندی	۲۲۹۷_۰۲
۰۱	۹۶۲۱-ک ۹۳۳۱	موده پيسې سوږک	سوږهگ	حاجي محمدهد عہلی ناغا	حاجي عبدالقادر ته فندی	۴۳۴۶_۰۱

۲۶ مه به ست شاری جزیره ی پوتانه.

۲۷ نسيبين قهزايه که سر به ماردین و کهوتوته باشوری شاره که. سج ناحیه و ۶۶ گوندي به سه رهويه.

۲۸ سيورهگ، سيورهگ، سوږهگ، سيړهگ: په کيک له قهزايه کانی نورفا (رحا) په، خه لکه که ی هموی کوردن، کهوتوته نيوان نامه د و نورفا، ژماری دانیشتونای نیستا زیاتر له سه د هزار که سه.

۹۱	ك-۳۹۲۱	كاتىبى دادگاى شەرىعىي سوپړك	سوپړه گ	ئەبوزەر زېهنى ئاغا	هەمزە فەهەمى ئە فەندى	۴۴۶۲_۰۱
۲	ك-۹۶۲۱	موفتیبى سوپړك	سوپړه گ	حاجى ئەيوب ئە فەندى	عوسمان ئەسەد ئە فەندى خۆجەزادە	۰۲۵۴_۱۳

۷۱	ك-۰۷۲۱	موفتیبى يالۇقا و موفتیبى يالۇ	پالۇ ^{۲۹}	قازيزادە حوسين ئە فەندى	ئەحمەد رەفەت ئە فەندى	۱۰۲۸_۰۱
۰۱	ر-۳۹۲۱	چاودير(ئۆدجى اى) دادگاى شەرىعىي ئەرغەنى	پالۇ	عەلبەزە ئە فەندى	سالىح سوبحى ئە فەندى	۲۰۹۳_۰۱
۰۴	ك-۰۵۶۲۱	موفتیبى پالۇ	پالۇ	شىخ عەلى ئە فەندى	شىخ حەسەن ئە فەندى	۲۲۹۶_۰۲
۶	-۰۲۲۱ ۶۱۳۱	موفتیبى مەعمورەتولعەزىز	پالۇ	حاجى حوسين ئە فەندى	مەحمەد خورەم ئە فەندى	۲۸۱۷_۰۲
۹۱	ك-۰۴۷۲۱	مودەپىسى پالۇ	پالۇ	يوسف ئە فەندى	ئەحمەد حەمدى ئە فەندى	۳۳۶۲_۰۱
۱۱	ك-۰۴۹۲۱	موفتیبى پالۇ	پالۇ	شىخ حەسەن ئە فەندى	عەلبەزە ئە فەندى ^{۳۰}	۰۵۳۶_۰۱

مادەن^{۳۱} - ئەرغەنى^{۳۲}

۷	-۳۸۲۱	بەرىپۆبەرى ئەيتامى باقىە	مادەن	بەكر ئە فەندى	مەحمەد زېهنى ئە فەندى	۲۰۲۶_۰۲
۴	ك-۰۶۶۲۱	موفتیبى مادەن	ئەرغەنى مادەنى	موفتيزادە عەبدولحەمىد ئە فەندى	ئىبراھىم خەلىل ئە فەندى	۲۰۴۱_۰۱

۲۹ پالۇ قەزايەكە سەر بە شارى خەربوت (ئەلەزىز) و بە زىدى شىخ سەئىدى پىرانىش دادەنرى، چونكە بنەمالە شىخ سەئىد لەو گوندە نىشتەج بونە و لاى خەلكى ناوچەكە شىخ سەئىد بە شىخ سەئىدى پالۇ بانگ دەكرى. دوو ناحىە و ۵۳ گوندى بەسەرەوبە.

۳۰ مەبەست لىنى شىخ عەلبەزە كوچك ئەفەندى (۷۷۸۱-۵۲۹۱): كورى شىخ حەسەنى نەقى موفتى پالۇ كورى شىخ عەلى سىبىيە، لە پالۇ لە داىك بوو. داىكى گولى خانم كچى زەينەل ئاغاي شادى كە بنەجەكەيان دەگەپتەوہ بۇ سەلاخەدىنى ئەيوبى. زەينەل ئاغاي لە نىزىك قەرەقۇچان دەريا، مەدرەسەيەكى ھەبوو لە ھەموو لايەكەوہ فەقى رويان تىدەكرد. شىخ عەلبەزە سەرئەلە مەدرەسەكەى باوكى دەستى بە خوئىدن كرووہ. دواتر ھەر لەوى دەپتە مودەپىس و لە سالى ۶۰۹۱ ئىجازەى زانستى و تەرىقەت لە باوكى وەرەكرىت و ئەو كاتە تەمەنى بىست و شەش سالان بوو. دواى مردى باوكى ھوت سالان دەپتە موفتى لە پالۇ، تا ئەو كاتەى لەشكرى ئەتاتورك ھەلدەكوتنە سەر مائەكەى و بە دەستبەستراوى لە گەل چل كەس لە ھاوولەكانى لەسەر رىنگەى ئەلەزىز دەيانكوژن. تا ئىستائىش گۆرى ئەو چل كەسە ديار نىيە. برونە (نوسىنەووى مەرگ- قەتلوعامى دواى راپەرىنەكەى شىخ سەئىدى پىران، ھىمن عومەر خۇشناو، زانكۆى سۇران، ۰۲۰۲، ۱۵۲ل)

۳۱ قەزايەكى سەر بە پارىزگاي ئەلەزىزە بە دوورى ھەشتا كىلۆمەتر و دانىشتوانەكەى بەزۆرى كوردى زازان.

۳۲ ئەرگەنى قەزايەكى دياربەكرە و كەوتۆتە سەر رىنگەى دياربەكر- ئەلەزىز بە دوورى ۸۵ كىلۆمەتر و بەشى زۆرى دانىشتوانەكەى كوردى زازان.

۵۱	-۷۸۲۱ر	کاتیبى دادگای شەرعیی ئەرگەنى	ئەرغەنى مادەنى	عەلى ئەفەندى	بورھانەدین ئەفەندى	۲۰۹۵_۰۱
۴	-۰۰۳۱ك	کاتیبى دادگای شەرعیی ئەرگەنى	ئەرغەنى مادەنى	حوسین ئاغا	عەلى عولوی ئەفەندى	۲۰۹۶_۰۱
۴	-۱۸۲۱ك	موحزیری دادگای شەرعیی ئەرغەنى	ئەرغەنى مادەنى	مەحمود زولفیقار ئەفەندى	مەحمەد شەریف ئەفەندى	۲۰۹۷_۰۱
۴	-۳۰۳۱ر	کاتیبى دادگای شەرعیی ئەرغەنى	ئەرغەنى مادەنى	ئەحمەد ئەفەندى	مستەفا کەمال ئەفەندى	۲۰۹۹_۰۲
۴	-۷۸۲۱ر	کاتیبى دادگای شەرعیی ئەرغەنى	ئەرغەنى مادەنى	حەسەن ئاغا تۆپالتۆغلۆ	مەحمەد شوکری ئەفەندى	۲۱۰۱_۰۱
۵۱	-۰۰۳۱ك	موقەببیدی دادگای شەرعیی ئەرغەنى	ئەرغەنى مادەنى	خەلیل ئەفەندى	ئیسماعیل حەقی ئەفەندى	۲۱۰۲_۰۲
۷۱	-۲۷۲۱ك	موفتیی نازمییە	کەبان مادەنى	ئەحمەد ئەفەندى دووخانجیزادە	حافز یونس سەبیری ئەفەندى	۲۱۸۹_۰۲

بایەزید- بازید^{۳۳}

۵	-۷۰۳۱ك	موقەببیدی دادگای شەرعیی بایەزید	بایەزید	عەبدولرەزاق ئەفەندى	عارف حیکمەت ئەفەندى	۰۳۲۱_۰۲
۵	-۲۰۳۱ك	موقەببیدی دادگای شەرعیی بایەزید	بایەزید	سالح ئەفەندى	شوکری ئەفەندى	۰۳۶۳_۰۲
۵۲	-۲۷۲۱ك ۴۳۳۱ر	کاتیبى دادگای شەرعیی سەنجاغی بایەزید	بایەزید	کەلو ئاغا	سەلیم ئاغا	۰۵۹۲_۰۴
۴	۳۵۲۱ك	موفتیی لیوای بایەزید	بایەزید	مەحمەد گولشەن ئەفەندى	مەحمود حەمدى ئەفەندى	۱۳۵۹_۰۲
۷	۰۷۲۱	مودەریسی قەرەکلپسە	بایەزید	شیخ عەبدوللا ئەفەندى	مەحمەد ئەفەندى	۱۵۳۹_۰۱

۳۳ بایەزید یان بازید قەزایەکی سەر بە پارێزگای ناگرییە بە دوروی ۳۹ کیلۆمەتر لە رۆژھەلاتەو، شارێکی کەفتارە و بە کۆشکی ئیسحاق پاشا و مەزاری ئەحمەدی خانى بەناوبانگە. دوو ناحیە و هەشتاو پینچ گوندی بەسەرودەبە.

گیادین^{۳۴}

۴	-۹۷۲۱	بەرپۆهه‌بەری ئەیتامی گیادین	گیادین	عیسا ئاغا	محەمەد سەعید ئەفەندی	۰۳۵۸_۰۱
۵	-۱۰۳۱ك	باشکاتیی دادگای شەرعیی ساسمۆن	گیادین	عوسمان ئاغا	بەکر فەوزی ئەفەندی	۰۹۳۶_۰۱

ئەرۆاس^{۳۵}

۸	-۰۸۲۱ ر۴۳۳۱	موفتییی بایه‌زید	ئەرۆاس	سەید تەها ئەفەندی	رەسول ئەفەندی	۰۵۸۶_۰۳
۷	-۶۶۲۱ ر۱۳۳۱	مودەرپییی بتلیس	ئەرۆاس	مەلا شەریف ئەفەندی	عەبدولغە فار ئەفەندی	۱۳۰۰_۰۱
۶۱	-۴۹۲۱ر	موفتییی عادلجەواز	ئەرۆاس	سەید فەهیم ئەفەندی	مەعصوم ئەفەندی	۲۷۸۱_۰۲

پەرۆاری^{۳۶}

۲۱	-۰۸۲۱ك	موفتییی پەرۆاری	پەرۆاری	خۆجە رەسول ئەفەندی	رەسول زەکی ئەفەندی	۱۹۵۵_۰۳
۴۵	-۴۸۲۱ر	قازیی سوروج	پەرۆاری	حوسین ئاغا	خەلیل جیلمی ئەفەندی	۱۰۷۱_۰۱

۴	؟	مودەرپییی سلیمانی	نەزائاوا ^{۳۷}	شیخ ئەمین	شیخ مەعرووف ئەفەندی	۴۰۴۶_۰۱
---	---	-------------------	------------------------	-----------	------------------------	---------

خنس^{۳۸}

۱۱	-۶۷۲۱ك	موفتییی خنس	خنس	محەمەد ئاغا	عیسا ئەفەندی	۰۵۶۰_۰۱
----	--------	-------------	-----	-------------	--------------	---------

۳۴ گیادین کە بە تورکییەکی دیادینە، قەزایە کە سەر بە پارێزگای ناگری یە و دەکەوتتە رۆژئاواى شاره‌که. ناحیه‌یک و ۶۲ گوندی بەسەرەوهیە.

۳۵ ئەرۆاس گوندێکە سەر بە قەزای مەکی وانە.

۳۶ پەرۆاری ناوی رەسمییە و بە کوردی (خسخێزای پێ دەلێن، قەزایە کە و دەکەوتتە باکووری رۆژھەلاتی شاری سێرت. لە باکوورەو هیزان، لە رۆژھەلاتەوە چاتاک و لە باشوورەو شەرخ و ئەرۆح و لە رۆژئاواو شەرفان هەیه.

۳۷ پێدەچیی هەر خەلکی سلیمانی یی.

۳۸ خنس یان خنوس قەزایەکی سەر بە شاری ئەرزەرۆمە و ۵۴۱ کیلۆمەتر لە شاری ئەرزەرۆم دوورە و دوو ناحیە و ۲۸ گوندی بەسەرەوهیە. لە شارۆچکە کەدا کوردی کورمانج و زازا هەن.

هانی - هینى ۳۹

۲۰۰۷_۰۲	محەمەد رەشىد ئەفەندى	عەرزەت ئاغا	هانی	نائىبى ھەزرۆ	۰۳۱ك-	۴
۲۰۰۹_۰۱	عەبدولقادر ھېلىمى ئەفەندى	ئىسماعىل ئەفەندى	هانی	مودەپپىسى ھانى	۰۷۷۲۱ك-	۹
۲۰۰۱_۳۳۶۵	محەمەد سالىح ئەفەندى ^{۴۰}	سەئىد بەگ	هانی	مودەپپىسى ئەرگەنى	۰۹۸۲۱ر-	۹

لجى - لجه ۴۱

۲۰۰۱_۲۰۳۶	عەبدولھەمىد ئەفەندى	ھاجى ئەھمەد روشى ئەفەندى	لجه	موقتىبى لجه	۰۷۷۲۱ك-	۶۶
۲۰۰۱_۲۰۶۸	عەبدولھەمان رەھمى ئەفەندى	ھاجى ئەھمەد ئەفەندى	لجه	بەرپۆبەرى ئەيتامى لجه	۰۸۸۲۱ك-	۳
۲۰۰۱_۲۰۶۹	محەمەد (ھادى) ئەفەندى	شىخ سېغەتوللا ئەفەندى	لجه	مودەپپىسى لجه	۰۸۶۲۱ك-	۵
۲۰۰۲_۲۰۷۰	محەمەد سالىح ئەفەندى	عەبدوللەتېف ئەفەندى	لجه	كاتىبى دادگاي شەرىعى لجه	۰۱۷۲۱ك-	۴
۲۰۰۱_۲۰۷۱	مستەفا ئەفەندى	عوسمان ئەفەندى	لجه	خزمەتكارى دادگاي شەرىعى لجه	۰۲۸۲۱ك-	۴
۲۰۰۲_۲۰۷۱	محەمەد رەشىد وھىبى ئەفەندى	عەبدولھەتھ ئەفەندى	لجه	كاتىبى دادگاي شەرىعى لجه	۰۱۷۲۱ك-	۰۱

۳۹ ھىنى كە لە توركىدا بە (ھانى) ناسراو، بەكك لە قەزايەكانى دياربەرە و دەكەوتتە باكورى شارەك بە دوورى ۷۹ كىلومەتر و لە پۇژھەلتەمە لجى، لە پۇژناوۋە پىران، لە باكورەو چەولېگ (بنگۆل) و ئەلەمىزە. سى ناحىە و نۇزدە گوندى بەسەرۋەيە.

۴۰ مەبەست لى سالىح بەگى ھىنىبە كە ھاورپى و ھاوخبەتاتى شىخ سەئىدى پىران بوە، سالىح بەگى ھانى/ ھىنى (۳۷۸۱-۵۲۹۱): بە سالىح بەگى دياربەركى و ھانىش ناسراو، زانا، شاعىر، ئەدىب، شەرزان، سۇفى و قارەمان بوە. ناوى سالىح بەگ كورى سەئىد بەگى زەرەقى ھوسىنىبە، بەجەكەى بۇ مېرەكانى زەرەقى دەگەپتەو. ھەر وەك لە تۆمارى مەشېخەت بە خەتى خۇى نوسىيەتى، كە سەئىد بەگى باوكى مېرلىواى لەشكرى خۇبەخش بوە لە شەرى روسىا و لە ھەرىمى قارس، ھەر لەو سالىھى شەرىشدا باوكى كۇچى دواى دەكات. سالىح بەگ لە گەرەكى دەرى بەگانى قەزاي ھانى دياربەركە لەدايك بوە، لە چارسالېدا باوكى كۇچى دواى دەكات و لايى دايكى پەرۋەردە دەكرت. لە قوتابخانەى روشدىيەى عوسمانى لە ھانى دەست بە خوتنن دەكات و پروانامە لەو قوتابخانەى وەرەگرى. پاشان دەست بە خوتنننى ئايىنى دەكات لە مەدرەسەى شىخ مەرۋوفى ھانى، شىخ مەجىدەين، مەلا ئىبراھىمى ھانى. پاشان دەجىتە دياربەركە و لە مەدرەسەى محەمەد زاكى ئەفەندى لە مەركەوتى بالقلى دەخوتنن. ھەر لەو مەدرەسەىدا ئىجازى زانستى لە سالى ۰۱۹۱ وەرەگرى. ناوېاىر زمانەكانى كوردى بە ھەردو شىوئەئاخوتتى كورمانج و زازا، عەرەبى، فارسى، توركى، نەرمەنى و فرەنسىشى دەزانى، ھەر بۇيەش كرابوۋە ئەندامى ھەمىشەى دادگا لە ناچەكەدا. لە سالى ۱۱۹۱ دەبىتە موقتى لە قەزاي نەرخەنى سەر بە دياربەركە، تا پۇژى شەھىد بوونى بۇ ماوۋە پازدە سال لەو پۇستە دەمىننەو. لە دادگاكەدا لە گەل شىخ ئادەمى ھانى، موقتى خنىس، موقتى پالۇ، موقتى چەباخچور، موقتى گىنچ و زۆر لە شىخ و زاناي دېكە لە سىدارەدەزىن. لە دادگاكەدا وەك زانراوە سالىح بەگ بەرپرسىاىيەتى ئەو براقە ئىسلامىيە كوردىيە دەخاتە سەر شانى خۇى بۇ ئەوۋى شىخ سەئىد و ھاوۋلەكانى رزگاربان بىن. تا ئىنستايىش گۆرەكەى ديار نىبە. (پروانە نوسىيەوۋەى مەرگ، ل ۱۹۴۲).

۴۱ لجى بەكك لە قەزايەكانى دياربەركە و كەوتتە ئىوان دياربەركە و بنگۆل، ئىستا ئەو شارۇچكەبە لە سىزدە گەرەك پىنك دى و پەنجاو شەش گوندى بەسەرۋەيە و ناچەيەكى ستراتىزى و جىايە.

۵	۷۸۲۱-ر	کاتیبی دووهمی داد گای شهرعی سیلقان	لجه	مسته فا ناگا	ئەحمەد شوکری ئەفەندی	۲۰۸۷_۰۱
۵	۴۹۲۱-ک	مودەرپرسی دیاربەکر	لجه	شیخ ئیبراهیم ئەفەندی	عەبدوڵلا ئەفەندی	۳۳۶۶_۰۱
۰۱	۳۸۲۱-	موقتیی لجه	لجه	حەسەن ئەفەندی	ئەحمەد ئیلهامی ئەفەندی	۵۲۲۴_۰۱
۰۱	۰۳۲۱-ک	ناییب	لجه	محەمەد ئەفەندی	حاجی حەسەن ئەفەندی	۰۲۴۹_۴۸

گیل / ئیغل^{۴۲}

۶	۸۷۲۱-ک	ناییبی ئیغل	گیل/ ئیغل	ئەحمەد ئەفەندی	حەسیب ئەفەندی	۲۰۵۶_۰۲
۳	۰۱۳۱-ک	خزمەتکاری داد گای شهرعی زۆر	گیل/ ئیغل	گولسەن ناغا	محەمەد شەوقی ئەفەندی	۳۶۰۱_۰۱
۳۱	۷۷۲۱-ک	ناییبی ئیغل	گیل/ ئیغل	ئەحمەد ئەفەندی	محەمەد حەسیب ئەفەندی	۰۲۵۱_۱۵

سیلقان^{۴۳}

۱۱	۲۰۳۱-ک	مودەرپرسی قولپ	سیلقان	مەلا یوسف ئەفەندی	عەبدوڵرەحمان حیلمی ئەفەندی	۱۹۷۳_۰۱
----	--------	----------------	--------	----------------------	----------------------------------	---------

قولپ^{۴۴}

۵	۴۹۲۱-ک	خزمەتکاری داد گای شهرعی قولپ	قولپ	شیخ حەسەن ئەفەندی	محەمەد شەریف ئەفەندی	۰۹۳۰_۰۲
۱	۲۸۲۱-ک	هاجه	قولپ- بتلیس	محەمەد ئەفەندی	عەلی ئەفەندی	۰۲۵۱_۳۸

۴۲ قەزایەکی دیاربەکر بە دووری ۲۵ کیلۆمەتر، دانیشتوانەکە بە کوردیی زازاکی قسەدەکن. ۴۳ سیلقان یان فارقین، ناوی فارقین لە مەیا فارقینەوه هاتوووە و یەکنیکە لە قەزاکانی دیاربەکر. ددەوتتە سەر رینگە دیاربەکر- سێرت. لە پۆژناواو ناوچە نامەد و جەززییە و لە باشوور قەزای بسمەل و لە باکوور قەزای لجن و لە پۆژھەلاتیش شارۆچکە ئەلیھێن یە. ئەم قەزایە ۵۷ گوندی بەسەرھوویە. ۴۴ قولپ یان پاسوور یەکنیک لە قەزایەکانی دیاربەکر، ۷۲۱ کیلۆمەتر لە دیاربەکر دوورە و سەن ناحیە و پەنجا گوندی بەسەرھوویە.

هه‌یزان^{٤٥}

٤	٠٧٢١-ر-	به‌رپۆه‌به‌ری ئه‌یتامی هه‌یزان	هه‌یزان	-	خه‌لیل ئه‌فه‌ندی	٠٩٥٢_٠١
٦	٠٦٩٢١-ک-	به‌رپۆه‌به‌ری ئه‌یتامی موته‌کی	هه‌یزان	شه‌مه‌دین به‌گ	مه‌مه‌د سه‌عید ئه‌فه‌ندی	٠٩٥٦_٠١
٧	٠٨٦٢١-ک-	موه‌فتیی هه‌یزان	هه‌یزان	خۆجه‌زاده مه‌مه‌د ئه‌فه‌ندی	عه‌له‌به‌زا ئه‌فه‌ندی	١٩٤٠_٠٤
٨	٠٦٩٢١-ر-	موه‌دپرسی هه‌یزان	هه‌یزان	خۆجه‌زاده ئه‌مه‌د ئه‌فه‌ندی	مه‌مه‌د ئه‌مین ئه‌فه‌ندی	١٩٤١_٠٢

غه‌رزان^{٤٦}

٣	٠٣٩٢١-ک-	موه‌فتیی غه‌رزان	غه‌رزان	عومه‌ر ئه‌فه‌ندی	نه‌سه‌روللا ئه‌فه‌ندی	١٩٦٢_٠٢
---	----------	------------------	---------	------------------	-----------------------	---------

سه‌وره^{٤٧}

٥	٠٤١٣١-ک-	موه‌زیری دادگای شه‌رعیی سه‌وره	سه‌وره	عه‌لی ئه‌فه‌ندی	ئه‌مه‌د جه‌میل ئه‌فه‌ندی	٢٠٧٣_٠١
---	----------	-----------------------------------	--------	-----------------	-----------------------------	---------

دیاره‌که‌ر

٠١	-	نائیبی دێرک	دیاره‌که‌ر	ئه‌مه‌د ئه‌فه‌ندی	فه‌زه‌وللا ئه‌فه‌ندی	٠٠٠٢_٠٢
٥٢	٠٣٩٢١-ک-	نائیبی کورجای	دیاره‌که‌ر	رامز ئه‌فه‌ندی	ئه‌مه‌د جه‌میل ئه‌فه‌ندی	٠٨٧١_٠١
١١	٠٨٦٢١-ر-	به‌رپۆه‌به‌ری ئه‌یتامی ئه‌پوه	دیاره‌که‌ر	ئیسماعیل ئاغا	ئیسماعیل ئه‌فه‌ندی	٠٩١٧_٠٣
٨١	٠٨٨٢١-ک-	کاتبی دادگای شه‌رعیی میسر	دیاره‌که‌ر	شێخ ئه‌مه‌د ئه‌فه‌ندی	مه‌مه‌د فائیک ئه‌فه‌ندی	٠٩١٧_٠٥
٩٤	٠١٧٢١-ک-	نائیبی لجه	دیاره‌که‌ر	سه‌ید ئه‌مه‌د خلوصی ئه‌فه‌ندی	مه‌سه‌عود ئه‌فه‌ندی	١١٥٩_٠٣
٤٤	٠٧٥٢١-ک- ٠٧١٣١ر	موه‌فتیی دیاره‌که‌ر	دیاره‌که‌ر	یوسف ئاغا	ئه‌مه‌د هیلمی ئه‌فه‌ندی	١٢٤٨_٠١
٣	-	سه‌رکاتبی دادگای شه‌رعیی یالۆفا	دیاره‌که‌ر	-	سه‌لیمان ئه‌فه‌ندی	٢٠٤٠_٠٢
٥٢	٠٤٧٢١-ک-	کاتبی دادگای شه‌رعیی دیاره‌که‌ر	دیاره‌که‌ر	خه‌یره‌وللا ئه‌فه‌ندی	زولفیقار ئه‌فه‌ندی	٢٠٤٤_٠٣

٤٥ هه‌یزان: تورک هه‌یزان و کورد خه‌یزان ی پهن ده‌لێن. قه‌زایه‌کی سه‌ر به‌ شاری بتلیسه و له‌ سالی ٦٣٩١ دا بوته‌ قه‌زا و ته‌واوی خه‌لکه‌که‌ی کوردن و ناوچه‌یه‌کی دله‌رفینه و زانا و نووسه‌ری وه‌ک به‌دیه‌زه‌مان سه‌عیدی کوردی و که‌مال فه‌وزی و مه‌لا خه‌لیل سه‌رتی و سه‌لیمی سه‌لمان و زۆری تر خه‌لکی ئهم ناوچه‌یه‌ن.

٤٦ غه‌رزان هه‌رئیمکی فراوانه و ناوی رووبار و ده‌شتیشه و سه‌ر به‌ قه‌زای قورتالانی شاری سه‌رتنه.

٤٧ سه‌ته‌ور یان سه‌ته‌ورئ که‌ به‌ تورکی سافوری پینده‌لێن، یه‌کێک له‌ قه‌زایه‌کانی پارێزگه‌ی ماردینه و ٧٤ کیلومه‌تر له‌ ناوه‌ندی ماردینه‌وه‌ دووره و سه‌ن ناحیه و ٣٣ گوندی به‌سه‌روه‌یه، دانیشه‌توانی کورد و ئاشوورین.

۸	۰۰۳۱-ر	نایبى هانى	دياربه‌كر	عومەر ئە فەندى	محەمەد صابر ئە فەندى	۲۰۵۸_۰۲
۰۱	۰۸۲۱-ك ۲۳۳۱ر	كاتىبى زابىتى داد گای شەرعىي دياربه‌كر	دياربه‌كر	شېخ ئە حمەد ئە فەندى	يوسف نه‌جيب ئە فەندى	۲۰۶۱_۰۱
۴	۳۰۳۱-ك	موحزىرى داد گای شەرعىي سليقان	دياربه‌كر	عومەر ئاغا	محەمەد سه‌عید ئە فەندى	۲۰۸۷_۰۳
۱۱	۶۸۲۱-ك	موقتىي دياربه‌كر	دياربه‌كر	سەید عەبدولغەنى ئە فەندى	ئىبراھىم ئە فەندى	۲۲۸۷_۰۱
۴۱	۴۶۲۱-ك	موسەویدى موقتىي دياربه‌كر	دياربه‌كر	يوسف زيا ئە فەندى	مەحمود ئە فەندى	۲۲۸۸_۰۲
۲۲	۹۹۲۱-ك	موقتىي بەشیرى	دياربه‌كر	حوسین حوسنى ئە فەندى	محیە دین ئە فەندى	۲۲۸۹_۰۲
۷	۰۰۳۱- ۱۳۳۱ك	موحزىرى داد گای شەرعىي دیشریغى	دياربه‌كر	ئە حمەد حەمدى ئە فەندى	محەمەد سه‌عید ئە فەندى	۲۴۲۷_۰۳
۹	۴۳۲۱-ك	نایبى ئاچە داغ	دياربه‌كر	موسا ئە فەندى	محەمەد سه‌عید ئە فەندى	۲۸۰۱_۰۱
۰۲	۷۷۲۱- ۶۳۳۱ر	مودەپسى قەلاى سولتان	دياربه‌كر	ساق ئە فەندى	محەمەد ئە جاتى ئە فەندى	۳۰۰۲_۰۱
۵۱	۱۸۲۱-ك	موقتىي صەور	دياربه‌كر	حوسین سالىح ئە فەندى	محەمەد سالىح ئە فەندى	۵۲۸۸_۰۲

چېرمىك^{۴۸}

۹۱	۰۰۳۱-ك	قازى شاربازىر	چېرمىك	حوسین ئە فەندى	ئە حمەد فەمى ئە فەندى	۱۱۳۶_۰۱
۸	۱۰۳۱-ك	كاتىبى داد گای شەرعىي دياربه‌كر	چېرمىك	حاجى يوسف ئە فەندى	مستەفا نەدیم ئە فەندى	۲۰۶۵_۰۲
۶	۱۸۲۱-ر	مودەپسى ئەرغەنى	چېرمىك	حاجى ئىبراھىم ئاغا	مستەفا وەسفى ئە فەندى	۲۰۹۴_۰۲

گەنج / گىنج^{۴۹}

۵	۲۹۲۱-ك	نایبى ناحیەى ئالاگۆز	گەنج	عەلى حىلمى ئە فەندى	شەوكت ئە فەندى	۰۶۴۳_۰۳
۴	۱۰۳۱-ك	كاتىبى داد گای شەرعىي گەنج	گەنج	عەبدولكەرىم ئە فەندى	عەبدوللا ئە فەندى	۰۸۸۷_۰۱

۴۸ قەزایەكە سەر بە شاری دياربه‌كر. له ساڵی ۲۰۲ دانىشتوانەكەى بیست هەزار كەس بوو.
 ۴۹ قەزایەكە سەر بە پارێزگەى چەولیگ (بنگول) و كەوتۆتە باشووری رۆژه‌لاتی شاره‌كە.

۰۱_۰۹۶۳	تاتار ناغا	گوندي ناغا	گهنج	کاتبی دادگای شهرعیی سنجاقی گهنج	۰۳۱-۷۰۳ک-	۶
۰۱_۰۹۶۴	یوسف ناغا	-	گهنج	نؤدهجی دادگای شهرعیی سنجاقی گهنج	۰۳۱-۵۰ک-	۴
۰۱_۱۹۶۴	حسین نه قی نه فهندي	حاجی محمده حمدهی نه فهندي	گهنج	موفتیبی گهنج	۰۳۹۲۱-ک-	۰۱

چه به قچور^۰

۰۱_۰۹۴۰	نه حمده نه فهندي	مهلا محمده نه فهندي	چه به قچور	موده پرسی چه به قچور	۰۳۱-۴۷ک-	۶
۰۲_۱۹۶۹	شه هابدين نه فهندي	سید محمده نه فهندي	چه به قچور	موفتیبی چه به قچور	۰۳۱-۷۷ر-	۴۱

قارتو^{۰۱}

۰۳_۰۹۲۷	روشدی نه فهندي	محمده ناغا	قارتو	موزيری دادگای شهرعیی قارتو	۰۳۱-۸۹ک	۴
۰۱_۱۹۸۴	خالید نه فهندي	-	قارتو	موفتیبی قارتو	۰۳۱-۲۹ر-	۲

کیفی^{۰۲}

۰۱_۰۳۸۴	حاجی محمده نوره دین نه فهندي	ساری قازیزاده خلیل نه فهندي	کیفی	موفتیبی کیفی	۰۳۱-۲۸ر-	۳
---------	---------------------------------	--------------------------------	------	--------------	----------	---

بتلیس

۰۲_۰۶۲۰	محمده رهشید نه فهندي	حوسین نه فهندي	بتلیس	خزمه تکاری دادگای شهرعیی گهلاته	۰۳۱-۷۶ک-	۵
۰۱_۰۸۷۳	محمده نه مین نه فهندي	قازیزاده عه بدولعه زیز نه فهندي	بتلیس	نائبی موتکی	۰۳۱-۹۵ر-	۹
۰۱_۰۸۸۳	جهلاله دین نه فهندي	شیخ فازل نه فهندي	بتلیس	نائبی موتکی	۰۳۱-۵۹ک-	۶۱

۰۵ چه به قچور ناوی کونی پارژگای بنگول ی نیستایه.

۰۱ قارتو بان گمگم، قهزایه که سهر به شاری صوش ه، له باکوروهه نهرزه روم، له روظناواوه چولگیگ، له روظه لاته وه کؤپ (بولانک) و له باشوروهه چپای شهر فهدین هیه. سج ناحیه و ۳۹ گوندي به سهر وهیه.

۰۲ کیفی قهزایه کی شاری بنگوله و ۵۷ کیلومتر له ناوندی شاره که دورده. له بیسته کانی سهدی رابردودا سهر به شاری نهرزنجان بووه و دواتر خراوته سهر شاری بنگول و نیستا ژماره ی دانیشتونانی سهر وی پینج هزار کهسه و ۸۲ گوندي به سهر وهیه.

۷	۸۷۲۱-ك	نایبی نوردین	بتلیس	مەلا عیسا ئە فەندی	مستەفا عاصم ئە فەندی	۰۸۹۰_۰۵
۵	۷۸۲۱-ك	نایبی ئەزاكپور	بتلیس	سەید محەمەد فازل	شەمسەدین ئە فەندی	۰۸۹۲_۰۳
۴	۹۰۳۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی سەنجاقتی گەنج	بتلیس	وەلی ئاغا	محەمەد شەفیق ئە فەندی	۰۸۹۹_۰۶
۶	۱۸۲۱-ك	موسەوویدی موفتیبی بتلیس	بتلیس	مەلا عەلی ئە فەندی	ئەحمەد حەمدی ئە فەندی	۰۹۰۲_۰۱
۴	۰۸۲۱-ك	مودەرپسی بتلیس	بتلیس	عەزیز ئاغا	محەمەد حوسین ئە فەندی	۰۹۰۳_۰۲
۴	۱۸۲۱-ك	مودەرپسی بتلیس	بتلیس	سەید محەمەد ئە فەندی	عەبدوڵلا ئە فەندی	۰۹۰۴_۰۱
۵	۰۹۲۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی بتلیس	بتلیس	حاجی ئەحمەد ئە فەندی	عەبدوڵرەحمان ئە فەندی	۰۹۰۵_۰۱
۳	۷۰۳۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی بتلیس	بتلیس	حاجی سەعید ئە فەندی	عەبدوڵرەحمان محەمەد ئە فەندی	۰۹۰۶_۰۱
۴	۰۴۰۳۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی بتلیس	بتلیس	شیخ هەمزە ئە فەندی	یەحیا حەقق ئە فەندی	۰۹۰۷_۰۲
۴	۷۰۳۱-ك	موحزیری دادگای شەرعیی بتلیس	بتلیس	حاجی عەبدوڵلا ئە فەندی	ئیبیراهیم خەلیل ئە فەندی	۰۹۰۸_۰۳
۵	۶۰۳۱-ر	موحزیری دادگای شەرعیی بتلیس	بتلیس	حاجی عوسمان ئاغا	قاسم ئاغا	۰۹۰۹_۰۱
۴	۱۸۲۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی شیرفان	بتلیس	حاجی عەبدوڵلا ئە فەندی	عیسا ئە فەندی	۰۹۱۳_۰۱
۵	۰۹۸۲۱-ك	کاتبی دادگای شەرعیی پەروار	بتلیس	شیخ شەعبان ئە فەندی	رەجەب ئە فەندی	۰۹۲۲_۰۲
۸	۳۷۲۱-ك	بەرپۆهەبری ئەیتامی قارتۆ	بتلیس	شیخ عەبولغەنی ئە فەندی	محەمەد عارف ئە فەندی	۰۹۲۵_۰۱
۵	۰۰۳۱-ك	کاتبی دووهمی دادگای شەرعیی قولپ	بتلیس	رەشید ئاغا	محەمەد رۆشدی ئە فەندی	۰۹۲۸_۰۱
۳	۲۰۳۱-ك	باشکاتبی دادگای شەرعیی مەلازگرد	بتلیس	حاجی قاسم ئە فەندی	عەبدوڵحەمید وہیبی ئە فەندی	۰۹۴۱_۰۱
۵	۲۰۳۱-ر	مودەرپسی مەلازگرد	بتلیس	مەلا خەتیبزادە سەلیمان ئە فەندی	عوسمان ئە فەندی	۰۹۴۷_۰۳

٦	٩٠٣١-ك	كاتیبی دادگای شه‌رعیی موتکی	بتلیس	ئه‌حمه‌د ئاغا	مه‌مه‌د شه‌وکه‌ت ئه‌فه‌ندی	٠٩٥٧_٠١
٦	٩٨٢١-ك	موحزیری دادگای شه‌رعیی موتکی	بتلیس	شه‌مه‌دین به‌گ	فه‌تاح عه‌وینی به‌گ	٠٩٥٨_٠١
٧	٤٧٢١-ك	به‌رپوه‌به‌ری ئه‌یتامی دادگای شه‌رعیی سه‌نجاقی گه‌نج	بتلیس	پۆلاد ئاغا	ئیسماعیل حه‌ققی ئه‌فه‌ندی	٠٩٦٠_٠١
٣١	٢٩٢١-ك	موفتی بتلیس	بتلیس	سه‌ید عه‌بدوڵلا ئه‌فه‌ندی	سه‌ید عه‌بدولمه‌جید ئه‌فه‌ندی	١٩٣٢_٠١
٠١	٢٩٢١-ر	موسه‌ویدی موفتی بتلیس	بتلیس	شه‌خ مه‌مه‌د ئه‌فه‌ندی	سه‌عید ئه‌فه‌ندی	١٩٣٤_٠٣
٣٢	٢٠٣١-ك	موفتی ئه‌خلات	بتلیس	خه‌لیل ئه‌فه‌ندی	عه‌بدولغه‌نی ئه‌فه‌ندی	١٩٣٩_٠١
٧٣	٤٠٣١-ر	موده‌رپسی موتکی	بتلیس	عه‌بدولحه‌مید ئه‌فه‌ندی	مه‌مه‌د مه‌حفوز ئه‌فه‌ندی	١٩٤٢_٠٥
١٥	٩٦٢١-ك	نایبی عادلجه‌واز	بتلیس	عه‌بدولعه‌زیز ئه‌فه‌ندی	ئه‌حمه‌د فائیک ئه‌فه‌ندی	٣٠٦٨_٠١
٣	٠٥٢١ ١٢٣١ر	نایبی هه‌کاری	بتلیس	خه‌تیبزاده عه‌بدوڵلا ئه‌فه‌ندی	ئیسماعیل حه‌ققی ئه‌فه‌ندی	٣٠٦٩_٠١
٥١	٣٨٢١-ر	باشکاتی دادگای شه‌رعیی هیزان	بتلیس	ئه‌حمه‌د ئه‌فه‌ندی	مه‌لا عه‌بدولمه‌جید ئه‌فه‌ندی	٣٢٨١_٠١
٢	-	موفتی حه‌ران	بتلیس	-	مسته‌فا سپری ئه‌فه‌ندی	٥٣٥٠_٠١
٨	٠٩٢١ر ١٣٣١ر	باشکاتی دادگای شه‌رعیی موتکی	بتلیس	مه‌لا عه‌لی	سالح فه‌وزی ئه‌فه‌ندی	٥٤٠٤_٠١
٤١	٤٨٢١-ك	مامۆستای خوێنده‌وه و نووسینی قوتابخانه	بتلیس	مه‌لا عه‌بدولعه‌زیز ئه‌فه‌ندی	عه‌بدولقادر قه‌دری ئه‌فه‌ندی	٠٢٥١_٣٦

ئەخلاق ۵۳

۹	۰۸۲۱-ك-	نائبىي ناحىيە مسك	ئەخلاق	شىخ مەحمود ئەفەندى	عوسمان نوورى ئەفەندى	۰۸۸۸_۰۴
-	۰۸۲۱-ك-	بەرپۆبەرى ئەيتامى ئەخلاق	ئەخلاق	شىخ مەحمود ئەفەندى	عوسمان نوورى ئەفەندى	۰۹۴۹_۰۱
۴	۰۸۸۲۱-ك-	كاتىبى دادگاي شەرىئى ئەخلاق	ئەخلاق	حاجى تىمور ئەفەندى	حەسەن تەھسىن ئەفەندى	۰۹۵۰_۰۱
۴	۰۴۸۲۱-ك-	موزىرى دادگاي شەرىئى ئەخلاق	ئەخلاق	ئەحمەد ئاغا	مستەفا ۋەسفى ئەفەندى	۰۹۵۱_۰۱
۴	۰۸۰۳۱-ك-	كاتىبى دادگاي شەرىئى سىناق گەنج	ئەخلاق	يوسف چاوش	ئىبراھىم حەققى ئەفەندى	۰۹۶۲_۰۱
۹	۰۲۴۲۱-	موفتىي وان	ئەخلاق	سادق ئەفەندى	حوسىن حوسنى ئەفەندى	۳۰۷۱_۰۲
۴	۰۵۰۳۱-ك-	بەرپۆبەرى ئەيتامى ئەرجىش	ئەخلاق	سولتان ئاغا	حوسىن حىلمى ئەفەندى	۳۱۰۳_۰۱

ئەردىش ۵۴

۷	۰۷۹۲۱-ك-	نائبىي مەركەزى وان	ئەردىش	حاجى مەزمە ئەفەندى	مەھمەد عىزەت ئەفەندى	۰۲۷۷_۰۲
۶۱	۰۵۸۲۱	موفتىي ئەردىش	ئەردىش	خوجە حوسىن ئەفەندى	نەجمەدىن ئەفەندى	۲۷۷۳_۰۲

دەرسىم

۲	۰۷۵۲۱- ۰۸۲۳۱	مودەرىسى گەرۆك	دەرسىم	عەلى ئەفەندى	ئىسماعىل ئەفەندى	۰۳۳۶_۰۱
۷	۰۶۰۳۱-ك-	موزىرى دادگاي شەرىئى دەرسىم	دەرسىم	ئەمىن ئاغا	جەمال ئەفەندى	۲۹۰۵_۰۱

۵۳ ئەخلاق بىان خەلات: قەزايەكە سەر بە شارى بىلىس و كەوتۆتە باكورى رۇژئاۋاي دەرياچەى وانە، دوو ناحىيە و ۶۲ گوندى بەسەرەۋىيە. شارىكى كەفتارە و گەلىك شۆئەۋارى مېژۋىيى لىن ھەن، وپراى ئەۋەش گەلىك زاناي كوردى لىن ھەلگەۋتوون. ۵۴ ئەردىش كە بە توركى ئەرجىش يېدەلېن، يەكېك لە قەزاكانى پارىزگاي (وان) بە دوورى سەد كېلۋەمەتر، لە رۇژئاۋاۋە گەلى ۵ زىلان و لە باشوورەۋە گۇلا وانە. پىش راپەرىنەكەى تاگرى، ئەردىش سەر بە تاگرى بوۋە. دوو ناحىيە و ۵۸ گوندى بەسەرەۋىيە. ۵.

ئۇفاجك^{۵۵}

۴	۵۹۲۱-ك	كاتىبى دادگاى شەرعىيى ئۇفاجك	ئۇفاجك	حوسىن ئاغا	دورسون ئەفەندى	۲۸۹۲_۰۱
۴	۲۰۳۱-ك	موحزىرى دادگاى شەرعىيى ئۇفاجك	ئۇفاجك	يوسف ئاغا	خدر ئەفەندى	۲۸۹۵_۰۱

مازگرد^{۵۶}

۴	۱۹۲۱-ك	كاتىبى دادگاى شەرعىيى مازگرد	مازگرد ^{۵۷}	عوسمان ئاغا	محەمەد رەئوف ئەفەندى	۲۸۶۷_۰۱
۴	۵۷۲۱-ر	بەرپۆبەرى ئەيتامى مازگرد	مازگرد	عەلى ئاغا	خدر ئەفەندى	۲۸۶۸_۰۲

گەمىشگەزەك^{۵۸}

۱۲	۱۸۲۱-ك	خزمەتكارى دائىرەى مەشېخەت	گەمىشگەزەك	سلىمان ئەفەندى	ئەحمەد روشدى ئەفەندى	۰۳۵۵_۰۱
۶۲	۷۶۲۱-ك	كاتىبى مەحفەلى شەرعىيەت	گەمىشگەزەك	مستەفا ئەفەندى (يەكېك لە زانايان)	نافز مستەفا حەزمى ئەفەندى	۰۳۹۰_۰۲
۰۳	۷۶۲۱-ك ۰۳۳۱ر	نائىبى مەعمورەتولعەزىز	گەمىشگەزەك	خۇجەزادە شېخ عەلى ئەفەندى	بەكر سەدى ئەفەندى	۰۹۸۷_۰۱
۵	۹۹۲۱-ك	كاتىبى سەھزادە ئىمارەت	گەمىشگەزەك	ئەمىن مەلا	سلىمان ئەفەندى	۱۱۴۷_۰۳

شىرقان^{۵۹}

۴۳	۹۵۲۱- ۸۲۳۱	ئەندامى ئەنجومەنى تەدقىقات	شىرقان	حاجى محەمەد ئەفەندى	محەمەد خالص ئەفەندى	۰۱۳۵_۰۱
----	---------------	-------------------------------	--------	------------------------	------------------------	---------

- ۵۵ ئۇفاجك: كورد پولور يان پولورى پىندەلېن، يەكېككە لە قەزايەكانى پارىزگەى دەرسىم. ۰۲
- ۵۶ مېزگر يان مازگېرد يان مازگېرد: بە توركى مازگرتى پىن دەلېن، يەكېككە لە قەزايەكانى شارى دەرسىمە، زۆرەى زۆرى خەلكەكەى كوردى كورمانجن و ھەندېكېش لە بەشى باكوروى شاردەكە كوردى زازان. سى ناح۳۱يە و ۶۷ گوند سەر بەم قەزايەن.
- ۵۷ مېزگر يان مازگېرد يان مازگېرد: بە توركى مازگرتى پىن دەلېن، يەكېككە لە قەزايەكانى شارى دەرسىمە، زۆرەى زۆرى خەلكەكەى كوردى كورمانجن و ھەندېكېش لە بەشى باكوروى شاردەكە كوردى زازان. سى ناح۳۱يە و ۶۷ گوند سەر بەم قەزايەن.
- ۵۸ ئەم قەزايە سەر بە شارى دېرسىمە و بە سنوور دەكەوئىتە نېو سنوورى خاكى كوردان، شەرەفخانېش باسى لېوودەكات، بەلام دواى ئەرمەنېيەكان توركمانى زياتر لى نېشتەجى بوونە، بۆيە ئېمەش لە كۆى ھەژدە كەسى لەدايكېبورى ئەم قەزايە، تەنبا چوارمان بە نمونە نووسىون.
- ۵۹ شىرقان يان شېروان يان كوفرە، قەزايەكى سەر بە شارى سېرتە.

۱۱۷۲_۰۱	حاجى عەبدولمەجىد ئەفەندى	سەلىمان ئەفەندى	شىرقان	مامۇستاي زىمانى فارسى لە دارولخىلافەتولعالىيە	۳۶۲۱-ك-۳
۱۹۵۶_۰۱	حوسەين ئەفەندى	رەسول ئەفەندى	شىرقان	مودەپىسى يەروارى	۵۸۲۱-ر-۴
۱۹۷۸_۰۲	عەيسا ئەفەندى	رەسول ئەفەندى	شىرقان	قازىي ساسمۇن	۱۹۲۱-ك-۳۱
۳۳۹۹_۰۱	يوسف زىيائەدەين ئەفەندى	عەبدولرەحمان سامى ئەفەندى	شىرقان	مامۇستاي دەرسىيە لە فاتح	۱۶۲۱-۶۱ ۱۳۳۱ر
۰۲۴۹_۳۰	ئىبراھىم ئەفەندى	؟	شىرقان	نائىبى شىرقان	؟

ئەرۆھ^{۶۰}

۰۹۱۹_۰۴	عەيسا ئاغا	عەبدوللا ئەفەندى	ئەرۆھ	ئۆدەجى دادگاى شەرىعىي	۰۹۲۱-ك-۴
---------	------------	------------------	-------	-----------------------	----------

مەدەينە^{۶۱}

۱۷۴۴_۰۱	سەيد ئىسماعىل ئەفەندى	سەيد جەغفەر ئەفەندى	مەدەينە	نائىبى غورون	۸۷۲۱-ك-۶
---------	-----------------------	---------------------	---------	--------------	----------

بەشىرى^{۶۲}

۲۰۹۰_۰۱	يوسف سەدى ئەفەندى	مەلا ئەلى ئەفەندى	بەشىرى	مودەپىسى بەشىرى	۲۰۳۱-ك-۳۱
---------	-------------------	-------------------	--------	-----------------	-----------

وېرانشار^{۶۳}

۲۲۹۸_۰۲	ئىبراھىم ئەفەندى	-	وېرانشار	موفتىي وېرانشار	۷۲۹۱-ك-۹۸۲۱ز-۳
---------	------------------	---	----------	-----------------	----------------

مووش^{۶۴}

۰۸۹۷_۰۱	عەلپەززا ئەفەندى	ئىبراھىم ئەفەندى	مووش	كاتىبى دووھى دادگاى شەرىعىي مووش	۰۰۳۱-ر-۹
---------	------------------	------------------	------	----------------------------------	----------

۶۰ ئەرۆھ يان بە كوردى (دەي)، قەزايەكى سەر بە شارى سېرتە، لە بەشى رۆژھەلاتىدا شارى شىرخاھ و لە باكورىدا پەرواىيە. ۳۵ كىلۆمەتر لە ئاھەندى سېرتە دوورە. لە سالى ۶۱۰۲ ژمارەى دانىشتوانەكى نىكەى بىست ھەزار كەس بوو. ۶۱ ھەندى لە زانايانى كورد لە مەككە و مەدەينە لەدايك بوون، لەنئۆ دۆسىيە مەدەينەدا تەنبا سەيد ئىسماعىل بەرزىمان ناسىيەو.

۶۲ بەشىر كە بە كوردىيەكى قوبىن ي پىدەلەين قەزايەكى پارىزگاى باتمانە و ئىستا لەگەل شارەكە تىكەل بۆتەو.

۶۳ يەك لە قەزايەكانى ئورفايە و تورك يىي دەلەين قىران شەھەر، ئەم قەزايە لە رۆژئاواو بە دوورى نەو كىلۆمەتر شارى ئورفايە و لە رۆژھەلاتدا بە دوورى ۵۹ كىلۆمەتر شارى ماردىن و لە باكورەو بە دوورى ۱۹ كىلۆمەتر شارى دياربەكر و لە رۆژھەلاتدا جەيلانپنار لەسەر سنورى سوورباھەلكەوتوو.

۶۴ مووش ئىستا پارىزگاىكى توركبايە و كەوتۆتە نىوان دياربەكر، بنگۆل، بتلىس و ئەرزەپۇم، زۆربەى ھەرە زۆرى دانىشتوانەكى كوردن، تەنبا قەزايە حىكۆى نەبى عەرەبىن. بۆيە زانايانى ئەم قەزايەمان نەختىستە نىو باسەكەمان.

٤	٩٧٢١-ك-	کاتبی دووهمی دادگای شەرعیی مووش	مووش	محەمەد ئەفەندی	محەمەد رەشید ئەفەندی	٠٩٢١_٠٢
٧	٩٠٣١-ك-	موقەبیدی دادگای شەرعیی فارتۆ	مووش	حوسێن حوسنی ئاغا	محەمەد نادر ئەفەندی	٠٩٢٦_٠٤
٦	٤٠٣١-ك-	کاتبی دادگای شەرعیی قولپ	مووش	خالید ئەفەندی	محەمەد کامل ئەفەندی	٠٩٢٩_٠٢
٣	٠٩٢١-ك-	بەرپۆبەری ئەیتام	مووش	عەلی ئاغا	عەبدوڵکەریم حیلمی ئەفەندی	٠٩٣١_٠١
٤	٨٩٢١-ك-	موقەبیدی دادگای شەرعیی مووش	مووش	ئەسکەندەر ئەفەندی	یوسف ئەفەندی	٠٩٣٢_٠٢
٦	٩٩٢١-ك-	موحزیری دادگای شەرعیی مووش	مووش	تاهیر ئەفەندی	محەمەد سۆفی ئەفەندی	٠٩٣٣_٠١
٥	٥٠٣١-ك-	موحزیری دادگای شەرعیی مووش	مووش	زەفەر ئاغا	میرزا ئەفەندی	٠٩٣٤_٠٣
٤	٨٩٢١-ك-	موقەبیدی دادگای شەرعیی بولانق	مووش	یەعقوب ئەفەندی	محەمەد تۆفیق ئەفەندی	٠٩٣٨_٠٢
٦	٥٩٢١-ك-	بەرپۆبەری ئەیتامی مەلازگرد	مووش	یەعقوب ئاغا	یوسف ئەفەندی	٠٩٤٢_٠٢
٣	٣٩٢١-ك-	کاتبی دادگای شەرعیی مەلازگرد	مووش	عومەر ئاغا	عوسمان نووری ئەفەندی	٠٩٤٣_٠٢
٩	٣٠٣١-ك-	موحزیری دادگای شەرعیی مەلازگرد	مووش	تاهیر ئاغا	محیەدین ئەفەندی	٠٩٤٤_٠٣
٥١	٠٧٢١-ر-	مودەرپسی مەلازگرد	مووش	مودەرپس جەعفەر ئەفەندی	یوسف زیا ئەفەندی	٠٩٤٥_٠١
٧	٢٩٢١	مودەرپسی مەلازگرد	مووش	فەتحوڵلا ئەفەندی	فەهیم فەهمی ئەفەندی	٠٩٤٦_٠١
٨	١٦٢١-ك-	مودەرپسی گەنج	مووش	مەلا دەرویش ئەفەندی	ئەحمەد ئەفەندی	١٩٦٥_٠١
٧	٠٩٢١	مودەرپسی مووش	مووش	مەلا مەولوود ئەفەندی	خەلیل ئەفەندی	١٩٧٤_٠١
٢٢	٨٤٢١- ٢٣٣١	موفتیی مووش	مووش	عەبدوڵلا ئەفەندی	محەمەد حەمدی ئەفەندی	١٩٧٤_٠٢
٣	٦٩٢١-ك-	مودەرپس	مووش	شیخ عەبدوڵلا ئەفەندی	موفتیزادە حەسەن کامل ئەفەندی	٠٢٥١_٣٥

سېرت

۳۲	۷۶۲۱-ك-	نائبى غەرزان	سېرت	حاجى عومەر ئەفەندى	ئىبراھىم ئەفەندى	۰۸۷۷_۰۲
۴۱	۱۶۲۱-ك-	موفتېي سېرت	سېرت	قازىبى ھەسەن ئەفەندى	ئەحمەد تۇفيق ئەفەندى	۰۸۸۰_۰۱
۶	۷۹۲۱-ك-	نائبى فەندەك	سېرت	ھەيدەر ئاغا	ھەسەن ھوسنى ئەفەندى	۰۸۸۹_۰۴
۴	۱۹۲۱-ك-	نائبى سېرت	سېرت	حاجى ەبەدوللا ئەفەندى	ھوسىن نائىل ئەفەندى	۰۸۹۴_۰۳
۳	۰۰۳۱-ك-	باشكاتبى دادگاي شەرىئى ئەروھ	سېرت	خەلە فزادە سەيفەدەين ئەفەندى	مەھمەد بەھجەت ئەفەندى	۰۸۹۵_۰۲
۰۱	۴۸۲۱-ك-	موفتېي شېرقان	سېرت	سەيد عوسمان ئەفەندى	ھامد ھەمدى ئەفەندى	۰۹۰۰_۰۱
۸	۹۹۲۱-ك-	باشكاتبى دادگاي شەرىئى ئەروھ	سېرت	حاجى ەبەدولرەزاق ئەفەندى	خەلىل ئەفەندى	۰۹۱۰_۰۲
۹	۴۸۲۱-ك-	بەپۇتەبەرى ئەيتامى شېرقان	سېرت	شېخ سەلىمان ئەفەندى	ئەحمەد خەلووسى ئەفەندى	۰۹۱۱_۰۲
۴	۲۰۳۱-ك-	كاتبى دادگاي شەرىئى شېرقان	سېرت	ئىسماعىل ھەقى ئەفەندى	ەبەدولغەنى ئەفەندى	۰۹۱۴_۰۱
۶	۹۹۲۱-ك-	موقەببەدى دادگاي شەرىئى شېرقان	سېرت	ھوسىن ئادەم ئەفەندى	ەبەدولرەھمان ھەسەب ئەفەندى	۰۹۱۵_۰۱
۶	۷۰۳۱-ك-	كاتبى دادگاي شەرىئى ئەروھ	سېرت	مەلا ئەھمەد ئەفەندى	مەھمەد ھىلمى ئەفەندى	۰۹۱۸_۰۳
۵	۴۰۳۱-ك-	كاتبى دادگاي شەرىئى پەرۋارى	سېرت	حاجى ەبەدولفەتاح ئەفەندى	ەبەدولواھىد ھەمدى ئەفەندى	۰۹۲۳_۰۲
۶	۸۹۲۱-ك-	مۇھزىرى دادگاي شەرىئى پەرۋارى	سېرت	مەھموود ئەفەندى	ھەسەن ھوسنى ئەفەندى	۰۹۲۴_۰۳
۵	۶۹۲۱-ك-	كاتبى دوۋەمى دادگاي شەرىئى سامسۇن	سېرت	خۇجە ەبەدولعەزىز ئەفەندى	بابەزىد ئەفەندى	۰۹۳۷_۰۲
۴	۳۸۲۱-ك-	كاتبى دادگاي شەرىئى سېرت	سېرت	حاجى ەلى ئەفەندى	ئەھمەد ھىلمى ئەفەندى	۰۹۵۳_۰۱

٤	١٠٩٢١-ك	موزيرى دادگاي شهرعيي سيټ	سيټ	بورهاندين ته فهندي	نوروى ته فهندي	٠٩٥٤_٠١
٥	١٤٩٢١-ك	ټوډه جى دادگاي شهرعيي سيټ	سيټ	محمد ته فهندي	عيسا ته فهندي	٠٩٥٥_٠١
٧	١٣٩٢١-ك	بهړيوه بهرى تهيتامى غهزان	سيټ	مه لا ته محمد	عبدالقادار فهيمى ته فهندي	٠٩٦٥_٠١
٤	١٠٣١-ك	باشكاتبى دادگاي شهرعيي غهزان	سيټ	حاجى ئيبراهيم ته فهندي	سالخ زيهنى ته فهندي	٠٩٦٦_٠١
٨٢	٣٠٣١- ١٣٣١-ر	قازبى سلاحيه	سيټ	حاجى محمد سادق ته فهندي	مسته فا ته فهندي	١٠١٣_٠٢
-	١٦٢١-ك	موفتبي سيټ	سيټ	قازبى حهسن ته فهندي	ته محمد توفيق ته فهندي	١٠٦٦_٠١
٢	٥٨٢١-	موفتبي سيټ	سيټ	حاجى محمد ته فهندي	خليل خولقى ته فهندي	١٩٤٢_٠٣
٢	٥٧٢١-	موده ريسى سيټ	سيټ	-	حاميد ته فهندي	١٩٤٤_٠٢
٨	١٣٩٢١-ك	موفتبي نه روح	سيټ	مه لا عبدالملهمه جيد ته فهندي	محيه دين ته فهندي	١٩٥١_٠٢
٨	١٩٩٢١-ك	موفتبي شيرقان	سيټ	حاجى حوسين ته فهندي	عبدالرحمان حسيب ته فهندي	١٩٥٩_٠١
٠٣	٣٨٢١-ك	موفتبي مه محمودى	سيټ	مه لازاده حاجى ته محمد ته فهندي	عوسمان ته فهندي	٢٧٨٩_٠١
٢١	٣٨٢١-ك	موفتبي شراخ	سيټ	شيخ خليل ته فهندي	شيخ عبدالوعزيز ته فهندي	٥٢٣٩_٠١
١	١٩٩٢١ ك	له زانايانى سيټ	سيټ	عبدالملهمه جيد ناغا	مسته فالوتفى ته فهندي	٥٦٢٨_٠١

ماردين

٥	١٠٤٢١-ك ٨١٣١	نائيبى موسل	ماردين	عومهر شوقى ته فهندي	يوسف سدقى ته فهندي	٠١٦٢_٠٤
٣	٥٥٢١-ك	له پايه كانى حه رهمه دين	ماردين	سهيد شيخ ته محمد حه مدلى ته فهندي	عبدالغفور ته فهندي	٠٩٢٣_٠١
٧	٨٠٣١-ك	كاتبى دادگاي شهرعيي جهزيره	ماردين	ته يوب سهبرى ته فهندي	حوسين حوسنى ته فهندي	١٢٠٨_٠١

۲۴	۲۷۲۱-ك-	ناثیبي نسیین	ماردین	محەمەد موخلیص ئەفەندی	بەکر ئەفەندی	۱۳۴۰_۰۱
۳۱	۱۶۲۱-ك-	ناثیبي ئەروھ	ماردین	محەمەد مەسوود ئەفەندی	عەبدولوەھاب ئەفەندی	۲۰۲۱_۰۱
۶	۵۶۲۱-ك-	موفتیبي بەشیری	ماردین	فەیزوللا ئەفەندی	عەبدولکەریم ئەفەندی	۲۰۳۱_۰۲
۴	۸۵۲۱-ك- ۹۲۳۱ر	مودەرپسی ماردین	ماردین	مەلا ئەحمەد ئەفەندی	عەبدولغەنی ئەفەندی	۲۰۳۹_۰۱
۷۳	۳۶۲۱-ك-	کاتبی دادگای شەرعیی ماردین	ماردین	حاجی یونس ئەفەندی	مەحموود موخلیص ئەفەندی	۲۰۴۵_۰۲
۴	۸۷۲۱-ك-	ناثیبي کەربۆران	ماردین	محەمەد عاکف ئەفەندی	عەبدولرەزاق ئەفەندی	۲۰۵۱_۰۱
۷۲	۶۸۲۱-ك-	ناثیبي جزیره	ماردین	عەبدولخەلیل ئەفەندی	تاهیر ئەفەندی	۲۰۵۴_۰۳
۵	۰۷۲۱-ك-	ناثیبي حەسەنکیف و میدیات	ماردین	موسا (؟) ئەفەندی	محەمەد عیزەت ئەفەندی	۲۰۵۵_۰۱
۷	۲۵۲۱-ك-	کاتب زابتی دادگا	ماردین	حاجی مستەفا ئەفەندی	قاسم ئەفەندی	۲۰۶۳_۰۱
۷	۷۸۲۱-ك-	بەرپۆبەری ئەیتامی عونیه	ماردین	ئەحمەد ئاغا	شەوقی ئەفەندی	۲۰۷۲_۰۱
۴۳	۹۹۲۱-ر-	باشکاتبی دادگای شەرعیی میدیات	ماردین	شیخ ئیسماعیل ئەفەندی	عەبدولرەزاق ئەفەندی	۲۰۷۵_۰۱
۰۱	۷۹۲۱-ك-	باشکاتبی دادگای شەرعیی جزیره	ماردین	یوسف ئەفەندی	جەمالەدین حەقی ئەفەندی	۲۰۷۷_۰۱
۷	۱۹۲۱-ك-	بەرپۆبەری ئەیتامی جزیره	ماردین	شیخ مستەفا ئەفەندی	محەمەد توفیق ئەفەندی	۲۰۷۸_۰۲
۴	۷۶۲۱-ر-	بەرپۆبەری ئەیتامی نسیین	ماردین	بەکر ئاغا	محەمەد دەرویش ئەفەندی	۲۰۸۴_۰۲
۴	۴۹۲۱-ك-	موحزیری دادگای شەرعیی نسیین	ماردین	محەمەد ئەجیب ئەفەندی	صادق بەکر ئەفەندی	۲۰۸۵_۰۲
۴	۶۷۲۱	ئۆدجی دادگای شەرعیی ماردین	ماردین	عەبدولقادر ئەفەندی	حەسەن ئەفەندی	۲۰۹۱_۰۱
۹	۵۷۲۱-ك-	موفتیبي ماردین	ماردین	حاجی محەمەد ئەفەندی	حوسین ئەفەندی	۲۲۹۹_۰۱
۳۲	۰۹۲۱-ك-	موفتیبي میدیات	ماردین	محەمەد علی بەگ	محەمەد شاکر ئەفەندی	۲۳۰۲_۰۲
۷	۸۸۲۱-ك-	موفتیبي نسیین	ماردین	مەلا عەبدوللا ئەفەندی	ئەحمەد حیلمی ئەفەندی	۲۳۰۳_۰۱

٠٢	٧٩٢١-ك-	موفتیی نسیین	ماردین	قاسم ئه‌ فه‌ندی	محهمه‌د تاهیر زه‌کی ئه‌ فه‌ندی	٢٣٠٣_٠٢
٨١	٣٧٢١-ك-	موفتیی عونیه	ماردین	شیخ مسته‌فا ئه‌ فه‌ندی	محهمه‌د عیزه‌ت ئه‌ فه‌ندی	٢٧١٩_٠٢
٦٢	٨٩٢١-ك-	موده‌پرسی ماردین	ماردین	شیخ ئه‌ یوب ئه‌ فه‌ندی	ئه‌ محهمه‌د ئه‌ فه‌ندی	٣٣٦٧_٠١
٤١	٠٨٢١-ر-	موفتیی ره‌ئسوله‌ین	ماردین	سه‌ید عه‌بدوڵلا وهه‌بێ ئه‌ فه‌ندی	عومه‌ر که‌ سیف ئه‌ فه‌ندی	٥٢٣٦_٠١
٥٢	٠٥٢١-	موفتیی ماردین	ماردین	حاجی یونس ئه‌ فه‌ندی	ئه‌ محهمه‌د حیلمی ئه‌ فه‌ندی شیخزاده	٠١٤٩_١٥
١١	٦٥٢١-ك-	نایب	ماردین	شیخ ئه‌ محهمه‌د ئه‌ فه‌ندی	سلیمان سالم ئه‌ فه‌ندی	٠٢٥٠_٢٧
٤	٧٩٢١-ك-	موسه‌ویدی فه‌توای ماردین	ماردین	قاسم ئه‌ فه‌ندی	ده‌رویش عه‌لی ئه‌ فه‌ندی زاده محهمه‌د تاهیر زه‌کی ئه‌ فه‌ندی	٠٢٥٣_٠٩

میدیات

٥	٥٩٢١-ر- ٧٢٣١	موفتیی میدیات	میدیات	حاجی ئیبراهیم عالم ئه‌ فه‌ندی	محهمه‌د ئه‌ مین لوتفی ئه‌ فه‌ندی	٢٠٣٠_٠٣
٢٢	٤٧٢١-ر-	کاتبی دادگای شه‌رعیی میدیات	میدیات	موفتیزاده ئیبراهیم ئه‌ فه‌ندی	ئه‌ محهمه‌د ئه‌ فه‌ندی	٢٠٤٨_٠٢
٥١	٨٨٢١-ر-	موده‌پرسی دیاره‌که‌ر	میدیات	محهمه‌د سه‌عید ئه‌ فه‌ندی	عه‌بدوڵلا ئه‌ فه‌ندی	٢٠٦٦_٠١
٣١	٨٩٢١-ر-	موده‌پرسی میدیات	میدیات	مه‌لا عه‌بدوڵره‌حمان ئه‌ فه‌ندی	حوسین ئه‌ فه‌ندی	٣٣٦٣_٠١
٢٢	٦٦٢١-ر-	موفتیی چیرمیک	میدیات	تلو ئاغا	ئیبراهیم ئه‌ فه‌ندی	٣٣٦٨_٠١

ئورفا (رحا)

-	٢٨٢١-ر- ٤٢٣١	نایبی قارتال	ئورفا	شیخ محهمه‌د ئه‌ فه‌ندی	مه‌زه‌ره‌ر ئه‌ فه‌ندی	٠٠١٧_٠٣
٩	٠٦٢١-ك-	نایبی مکس	ئورفا	عه‌لی نه‌قی ئه‌ فه‌ندی	محهمه‌د ناسیح ئه‌ فه‌ندی	٠٢٩٩_٠٤
٤	٦٨٢١-ك-	باشکاتبی دادگای شه‌رعیی خوراسان	ئورفا	ئه‌ محهمه‌د لامع ئه‌ فه‌ندی	محهمه‌د صادق ئه‌ فه‌ندی	١٢٢٨_٠٢
٤	٢٨٢١-ر- ز٠٥٩١	سه‌رۆکی مه‌جلیسی مه‌شایخ	ئورفا	شیخ عه‌بدوڵقادر ئه‌ فه‌ندی	سه‌ فوه‌ت ئه‌ فه‌ندی	١٣٧٣_٠٣

٣	٦٥-٦٧٢١ك-	موفتيي سوروج	ئورفا	سالم ئاغا	عەباس وەسپق ئەفەندى	١٤٠٩_٠١
٧	٨٧٢١-	مودەپىسى حەوران	ئورفا	-	محەمەد ئەمىن ئەفەندى	١٤٨٣_٠٣
٤١	٨٦٢١-	موفتيي حەران	ئورفا	عەبدولرەحمان ئەفەندى	محەمەد ئەمىن ئەفەندى	١٦١٩_٠٢
١١	١٠٤٢١ك-	موفتيي ئورفا	ئورفا	عەبدوللا ئەفەندى	عەبدوللەتيف جەمالەدين ئەفەندى	١٦٢٤_٠١
٤	٤٧٢١ر-	بەرپۆبەرى ئەيتامى ئورفا	ئورفا	سەلىم ئەفەندى	موسلىم حىلمى ئەفەندى	١٦٢٥_٠١
٦١	٤٧٢١ر-	موفتيي ئورفا	ئورفا	موفتيزادە عەبدولرەحمان ئەفەندى	موسلىم ئەفەندى	١٦٣٠_٠٢
٨	١٨٢١ك-	مودەپىسى سوروج	ئورفا	سالم ئەفەندى	بەكر سەدىق ئەفەندى	١٦٤٦_٠٢
٥	٦٠٣١ك-	موباشىرى دادگاي شەرىعى سوروج	ئورفا	مستەفا ئەفەندى	محەمەد شەفىق ئەفەندى	١٦٦٧_٠١
٦	٨٩٢١ك-	بەرپۆبەرى ئەيتامى سوروج	ئورفا	محەمەد ئەفەندى	مستەفا فائىق ئەفەندى	١٦٦٨_٠١
٣	٢٧٢١ر-	مودەپىسى ئورفا	ئورفا	شىيخ مستەفا ئەفەندى	عومەر حەقى ئەفەندى	١٦٨٣_٠٣
٦	٤٩٢١	مودەپىسى بىرەجىك	ئورفا	حاجى محەمەد ئەفەندى	بەكر سەدىق ئەفەندى	١٦٨٤_٠١
٥	٥٧٢١ك-	مودەپىسى حەلب	ئورفا	سەيد يەحيا ئەفەندى	حوسەين ئەفەندى	٢١٤٦_٠١
٧٥	٢٧٢١ر ١٣٣١ر-	موفتيي سوروج	ئورفا	مەلا محەمەد ئەفەندى	عەبدولقادر ئەفەندى	٢١٩٤_٠١
٤	-	خزمەتكارى بەرپۆبەرى ئەوراق	ئورفا	-	محەمەد ناغا	٤٠٢٠_٠١
٥	٩٩٢١ك-	مودەپىسى حەران	ئورفا	يەعقوب ئەفەندى	خەلىل حەقى ئەفەندى	٤٢٠٥_٠١
١١	٤٨٢١ك-	مودەپىسى ئورفا	ئورفا	شىيخ ئەحمەد رفاعى ئەفەندى	عەبدولرەحمان خالص ئەفەندى	٤٤٣٩_٠١
٦	١٠٠٣١ك-	باشكاتىبى دادگاي شەرىعى سوروج	ئورفا	سالم ئەفەندى	بەكر فەرىد ئەفەندى	٤٤٦٦_٠١

٦٥ سوروج قەزايەكى شارى ئورفايە و ھەموو دانىشتوانەكەى كوردن.

خەریووت

١٤	١٩٧٢١-ك	ژمێریاری بەیتولمال	خەریووت	حافز سلێمان ئە فەندی	حافز عوسمان نووری ئە فەندی	٠٢_١٢٦
٦١	١٩٦٢١-ك	خزمەتکاری دارایی	خەریووت	عوسمان ئاغا	حوسێن ئاغا	٠١_٠٣١٠
١	١٩٧١٣١-ك	نەقیبولنە شراق	خەریووت	عەبدولرەحمان ئە فەندی	مستە فا تۆ فیق ئە فەندی	٠٧_٠٨٩٩
٤	١٩٧٢١-ك	مودەرپسی مەعموورەتولعەزیز	خەریووت	حاجی عوسمان ئاغا	عومەر عەونی ئە فەندی	٠٢_٢٦٥٨
٤	١٩٧٢١-ك	موسەویدی موفتیى مەعموورەتولعەزیز	خەریووت	محەمەد عەلی ئە فەندی	ئەحمەد ئەسەد ئە فەندی	٠١_٢٦٥٩
٣١	١٩٧٢١-ك	زابت کاتبی داد گای شەرعی مەعموورەتولعەزیز	خەریووت	مستە فا سەبری ئە فەندی	ئیسماعیل حەقی ئە فەندی	٠٢_٢٦٦٢
٠١	١٩٨٢١-ر ٣٣٣١ر	موحزیری داد گای شەرعی مەعموورەتولعەزیز	خەریووت	حاجی یوسف ئە فەندی	محەمەد عەلی ئە فەندی	٠٢_٢٦٦٦
١٢	١٩٥٢١-ر ٣٣٣١ر	موفتیى خەریووت	خەریووت	وێلەدین ئە فەندی	عومەر فەهمی ئە فەندی	٠٤_٢٦٦٩
٢١	١٧٢١	مودەرپسی خەریووت	خەریووت	حاجی عەلی ئە فەندی	مستە فا سەفوت ئە فەندی	٠٣_٢٦٧٠
١١	١٩٧٢١-ر	موفتیى نازمییه ^{٦٦}	خەریووت	ئەحمەد عاصم ئە فەندی	ئیبیراهیم ئە فەندی	٠٣_٢٦٨٧
٢١	١٩٧٢١-ر ٢٣٣١ر	موفتیى چارشەنجاك	خەریووت	قارەمان ئە فەندی	ئیسماعیل ئە فەندی	٠٤_٢٦٨٧
٢٢	١٩٧٤٢١-ر ١١٣١ر	موفتیى کەبان	خەریووت	حوسێن ئە فەندی	محەمەد رەفەت ئە فەندی	٠٢_٢٨١٩
٤	١٩٢٩٢١-ك	نائیبی پەرتەك ^{٦٧} دەرسم	خەریووت	قاپانزادە حەسەن ئە فەندی	مستە فا سەبری ئە فەندی	٠٣_٢٨٢٦
٥	١٩٢٩٢١-ك	مودەرپسی ناحیەى پەرتەك	خەریووت	حافز ئە فەندی	عومەر ئە فەندی	٠١_٢٨٥٤
٥١	١٩٧٥٢١-ك	زابت کاتبی داد گای شەرعی مەعموورەتولعەزیز	خەریووت	حەسەن ئاغا	ئیبیراهیم ئە فەندی	٠١_٢٨٥٥
٣	١٩٩٢١-ك	باشکاتبی دادگای شەرعی نازمییه	خەریووت	ئەحمەد ئاغا	مستە فا راعیب ئە فەندی	٠١_٢٨٦١

٦٦ نازمییه: قسە یان قزل کلیسەشی پێدیلین، یەکنک لە قەزایەکانی پارێزگەى دەرسمە. سێ ناحیە و ٦٢ گوندی بەسەرەویە.
٦٧ پێرتەگ یان پەرتەك قەزایەکی سەر بە شارى دەرسمە، چوار ناحیە و ٧٤ گوندی بەسەرەویە.

٤	٦٠٣١-ر	موقەبیدی دادگای شەرعیی خەریووت	خەریووت	بەکر ئەفەندی	محەمەد زولفی ئەفەندی	٢٨٨٧_٠١
٥	٢٨٢١-ک	لە کاتبانی دادگای شەرعیی خەریووت	خەریووت	محەمەد علی ئەفەندی (موفتی)	یونس عەونی ئەفەندی	٢٨٨٨_٠١
٧	٥٨٢١-ک	بەرپۆبەری ئەیتامی خەریووت	خەریووت	حاجی علی رەزا ئەفەندی (لە زانیانی خەریووت)	محەمەد بەهائەدین ئەفەندی	٢٨٨٩_٠١
٤	٧٠٣١-ک	ئۆدجی دادگای شەرعیی خەریووت	خەریووت	محەمەد حەنەفی ئەفەندی	ئەحمەد فەزید ئەفەندی	٢٨٩٠_٠١
٤	٨٦٢١-ر	بەرپۆبەری ئەیتامی ئۆفاجک	خەریووت	حاجی حەسەن ئاغا	عەبدولرەحمان ئەفەندی	٢٨٩٣_٠١
٦	١٧٢١-ک	موسەوویدی موفتی دەرسیم	خەریووت	محەمەد ئاغا	مستەفا ئەفەندی	٢٩١٠_٠٢
٧١	١٨٢١-ک	موفتی خەریووت	خەریووت	عومەر وەلیەدین ئەفەندی	مەحمود کامل ئەفەندی	٣٢٢٧_٠٢
٤١	٥٥٢١-ر ٩٢٣١	مامۆستای دەرسیژ لە باهەزید	خەریووت	عەبدوللا ئەفەندی	ئەبویەکر ئەفەندی	٣٤٧٢_٠١
٤	٦١٣١-ر	مامۆستای باهەزید و موسەوویدی فەتواخانە ^{٦٨}	خەریووت	-	حەسەن ناەمی ئەفەندی	٣٥٦٧_٠١
٢	-	مامۆستای دەرسیژ	خەریووت	-	ناەم ئەفەندی	٣٥٨٦_٠٢
٢	١٨٢١-ک	یەکیک لە زانیان	خەریووت	قۆجە عەلیزادە حەسەن ئەفەندی	محەمەد فەززی ئەفەندی	٠٢٥٢_٢٤
٥١	-	مودەرپسی مەدرەسە پاشا	خەریووت	عومەر نوعمان ئەفەندی	عەبدولرحەمید حەمدی ئەفەندی	٠٢٥٢_٢٥
٢	٩٧٢١-ک	مودەرپس	خەریووت	ئەحمەد عاصم ئەفەندی	ئەبیراھیم ئەفەندی	٠٢٥٢_٢٦

٦٨ فەتواخانە: بریتی بوو لە ژووری ئەمینی فەتوا کە لە تەنیشت ژووری ئیخولئیسلامەوه بوو.

مەعموورەتولعەزیز (ئەلەعەزیز-ئەلارزێغ)

٤	٨٨٢١-	کاتیبی موخاسەبەێ عیلمییە	مەعموورەتولعەزیز	ئەحمەد ئاغا	محەمەد حیکمەت ئەفەندی	٠١١٣_٠١
٩	٣٩٢١-ک	کاتیبی موخاسەبەێ عیلمییە	مەعموورەتولعەزیز	محەمەد خلوصی ئەفەندی	ئەحمەد حیلمی ئەفەندی	٠١١٦_٠١
٥١	١٧٢١-ک	نەقیبولئەشراف	مەعموورەتولعەزیز	حاجی حەسەن ئەفەندی (له زانایانی خەرپووت)	ئیبیراهیم روشدی ئەفەندی	٠٢٦٨_٠١
-	٥٠٣١-	له ئاغانیانی مەشێخەتی عولیا	مەعموورەتولعەزیز	مووسا تیموور ئاغا	عوومەر ئەفەندی	٠٢٩٠_٠٣
٣	٣٩٢١-	ئۆدجی دەرس بە وێکالت	مەعموورەتولعەزیز	ئەحمەد ئاغا	حوسێن ئاغا	٠٣١٨_٠٢
٢	٩٠٣١-	خزمەتکاری فەرمانگەێ مەشێخەت	مەعموورەتولعەزیز	حەسەن ئەفەندی	مستەفا ئەفەندی	٠٣٢٣_٠
٣	٧٨٢١-ک	بەرپۆبەری ئەیتامی کوروچای	مەعموورەتولعەزیز	عەبدوللا ئەفەندی	مستەفا ئەفەندی	٠٣٤٨_٠٤
٩١	٩٤٢١-ک	ناییبی ئیچەل	مەعموورەتولعەزیز	ئیبیراهیم ئەفەندی	حوسێن صەبری ئەفەندی	٠٤٣٨_٠٢
٨١	٥٤٢١-ک	موفتیبی حصن منصور	مەعموورەتولعەزیز	مەلا ئەحمەد	روشدی ئەفەندی	١٠١٥_٠٢
٥٤	٨٧٢١-ک	ناییبی قەرەنار	مەعموورەتولعەزیز	مستەفا سەبری ئەفەندی قەرە مەحموودزادە (له ناییبەکان)	حەسەن تەحسین ئەفەندی	١١٤٢_٠٢
٧	١٨٢١ -ک	ناییبی دەرسیم	مەعموورەتولعەزیز	بەکر ئەفەندی	عوومەر ئەفەندی	١٨٤٦_٠٢
٧	١٩٢١-ک	باشکاتیبی دادگای شەرعیی پۆتورگە	مەعموورەتولعەزیز	محەمەد ئەفەندی	محەمەد ئەفەندی	٢٦٤٩_٠١
٥	٢٧٢١-ک	ناییبی سەگەدین	مەعموورەتولعەزیز	دەرۆش ئەفەندی	مستەفا ئەفەندی	٢٨٢٧_٠٢
٦	٢٩٢١-ک	ناییبی ناحیەێ کەلال سەر بە قەزای ئۆفاجک	مەعموورەتولعەزیز	شێخ عومەر	حەسەن ئەفەندی	٢٨٣٨_٠١
٧	٩٧٢١-ک	ناییبی شێخ حاجی	مەعموورەتولعەزیز	حاجی حوسێن ئەفەندی	عوسمان ئەفەندی	٢٨٤٢_٠٢
٧	١٨٢١-ر	ناییبی ناحیەێ قەرەجە	مەعموورەتولعەزیز	عوسمان ئەفەندی	مێقداد ئەفەندی	٢٨٤٥_٠١

٧١	٠٠٣١-ك	ناییبی ناحیهی چایکه‌ره‌ئالی له مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	حه‌سه‌ن ئاغا	فازل ئه‌فه‌ندی	٢٨٤٧_٠١
٢	٣٨٢١-ك	ناییبی ئه‌یتام له مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	حوسین ئه‌فه‌ندی	ره‌شید ئه‌فه‌ندی	٢٨٤٨_٠١
٨١	٨٥٢١-ك	مامۆستای ده‌رسییتر	مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	حاجی مسته‌فا ئاغا	عه‌بدو‌لله‌تیف ئه‌فه‌ندی	٣٤٢٠_٠١
١	٥٦٢١-ك	موده‌پیس- موعه‌لیم	مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	حاجی ئیبراهیم ئه‌فه‌ندی	حاجی حافز عه‌بدو‌لره‌حیم ئه‌فه‌ندی	٠٢٤٩_٢٩
٣	٢٦٢١-ك	سه‌رۆکی دادگای به‌رایی سی‌رت	مه‌عمووره‌تولعه‌زیز	مه‌مه‌د تورهان ئه‌فه‌ندی	حافز سألح سامی ئه‌فه‌ندی	٠٢٥٠_٤١